Izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka lir 20, na šestih straneh lir 25; zaostale številke dvojno. Celotna naročnina lir 1.000, polletna lir 520; trimesečna lir 270. Uredništvo in uprava: Trst, ulica Montecchi št. 6/II. nadstr. — tel. štev. uredništva 93-073, 93-806; tel. štev. uprave 90-247. Dopisi se dostavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Oglasi: v širokosti enega stolpca za vsak milimeter lir 30. Oglasi se plačajo vnaprej.
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI - SPEDIZIONE IN ABBON. POSTALE

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Pomagaj poplavljencem Padske nižine z denarjem, obleko, živežem ali drugim!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO III. ŠTEV. 155 — TRST SOBOTA, 1. DECEMBRA 1951. — CENA 20 LIR

ZAUŠNICA TATOVOM

Najnovejša nota sovjetske vlade o tržaškem vprašanju je orej zadrtila zahodne velesile in njih zveste agente v Jugoslaviji in Italiji pri tatvini, v času ko so že segale po tujem imetju in si prilaščale pravice, ki jih nimajo, jih ne morejo imeti in jih ne bodo mogle nikoli imeti.

Zato so se uradni krogi teh treh vlad, ki jim je mednarodna obveznost «košček papirja, ki ni vreden niti toliko kot papir, na katerem je napisana» — kot je nedavno izjavila sedanja veličina «zahodne kulture» Truman — skupno s svojimi hlapci v Italiji in Jugoslaviji razburili kot pri kazivem dejanju zasačen tat. Ze samo to dejstvo nam dokazuje, da je nota sovjetske vlade padela v živo in tako zapekla atlantske kroge, da so morali narjoveti od besa in bolečine. Titofašisti kot najboljši in najzvestejši protisovjetski pridanjači v sklopu atlantske zveze, v katero so se končno tudi radno priključili s svojo podobno z ZDA, so najbolj dvignili svoj glas izurjenih provokatorjev. Sovjetska nota je zadela še bolj v živo kot vse ostale partnerje te umazane igre prav titofašiste, ki jim je rešitev» tržaškega vprašanja a podlagi razkosanja STO med Italijo in Jugoslavijo bilka, na kateri gradijo ves svoj stolp vojnih provokacij proti državam ljudske demokracije in sovjetski zvezi in vse svoje upe, da se bodo mogli še nekaj časa obdržati na oblasti s pomočjo ameriških in angleških najonetov in injekcij v orožju, ki bi jih dobivali iz Trsta, njihove vojne luke.

Titofašisti so delali z vso vnemo za izvedbo barantanja. Pripravljali so že nekaj let «ozračje» za barantanje. Odkrito so odklonili imenovanje guverderja in spoštovanje mirovne pogodbe z Italijo; Tito je podil De Gasperiju svojo «stegleno roko» in izjavil, da je pripravljen prepustiti Trst Italiji. Kardelj je izjavljal, da treba čimprej poiskati «rešitev». Iz Beograda so že prihajale vesti, da sta Titova in De Gasperijeva vlada dosegli preko svojih ameriških in angleških gospodarjev sporazum, na podlagi katerega naj bi šla Trst in del cone B Italiji, del cone A in B pa Jugoslaviji. Tito je pred kratkim celo izrazil svoje zadoščenje, ker se bodo pogajanja za praktično izvedbo doseženega sporazuma v kratkem začela, medtem po se je v Parizu govorilo, da bo ta sporazum stopil v veljavo že 1. januarja 1952.

Nenadoma pa je prišla sovjetska nota, ki je odkrila te umazane manevre, ožigosala dejanišče De Gasperija, Tita in zahodnih velesil kot nevarnost miru v Evropi in kot nesrečo za prebivalstvo STO. Zato so titofašisti dvignili toliko prahu. Toda v svojem po vojlačnem rjovenju niso niti z besedico zanikali, da pripravljajo barantanje. Se z daleka so Kričali so in kričijo proti sovjetski zvezi, ker ne dopušča barantanja, ker ne dopušča, da bi Trst postal vojno oporišče, ker ne dopušča, da imperialisti in njihovi klapci samozvano in ilegalno upravljali STO in na njem izvajali svoj policijski teror. Kričali so in kričijo, ker ne morejo nemoteno izvesti zločina nad prebivalstvom STO, ker se zavedajo, da so bili razkrinkani.

Vsekakor je zelo značilno, da je slovensko, hrvatsko in italijansko prebivalstvo STO z navdušenjem pozdravilo sovjetsko noto, ki je postavila vse stvari na mesto. Proti tej noti so se dvignili le ozki krogi italijanskih šovinistov in mršava skupina tržaških titofašistov. Značilno je tudi, da so se morali javno izreči za to noto celo tito- in ameropendentistični voditelji, ki so jih na ta korak prisilile njihove množice. Lepo je tudi, da se je za noto z velikim odobravanjem izrekla večina nabrežinskega občinskega sveta, medtem ko sovjetski delegat na OZN tov. Malik prejema na desetine in stotine pisem ter resolucij tržaškega prebivalstva. Ves ta pokret okrog najnovejše sovjetske note glede tržaškega vprašanja nam dokazuje, da prebivalstvo STO podpira stališče sovjetske vlade glede STO, da noče barantanja in da zahteva, naj se spoštuje mirovna pogodba z Italijo, ki določa ustanovitev STO.

Titofašisti in krogi italijanskih šovinistov so v tem primeru ostali popolnoma osamljeni in za njih velja primer pri tatvini zasačenega tatu, ki je zaradi svojega kaznivega dejanja dvignil val ogorčenja. Jasno je, da je v tem trenutku, ko je tržaškemu prebivalstvu in njegovi borbi za dejansko ustanovitev STO novno prišla na pomoč Sovjetska zveza s svojim odločnim stališčem, potrebna združitev vseh sil, ki se borijo za STO. Ustvariti je treba široko fronto med Slovenci, Hrvati in Italijani STO brez nikakršne razlike. Na to široko fronto proti zasačenim tatovom, za imenovanje guvernerja, umik okupacijskih čet, združitev obeh con, izvolitev Ustavodajne skupščine kliče Komunistična partija STO, ki je edina stranka v Trstu, ki zastopa to stališče brez oklevanja, brez pridržkov in neprenehoma. Edino STO more nam Slovencem in Hrvatom zagotoviti enakopravnost z Italijani na vseh poljih; edino STO lahko zagotovi vsem trem narodnostim svobodni razvoj v bolj zmernih demokratičnih razmerah. Edino STO lahko zagotovi vsemu našemu prebivalstvu, da ne bo naše Ozemlje postalo prva žrtev vojne, ki jo hočejo sprožiti imperialisti. Le tako bomo lahko preprečili barantanje, ki ga kljub vsemu hočejo izvesti. Le tako bomo gotovi zmage ob vsestranski podpori Sovjetske zveze, odn. bloka, ki predstavlja 800 milijonov svobodnih ljudi.

KAREL SISKOVIC

IZVESTI HOČEJO «KRAIGHERJEV PLAN»

UDBOVCI PRIPRAVLJAJO VRSTO ATENTATOV V TRSTU

Že ob priliki velike titofašistične provokacije v Skofijah smo poročali o tajnem sestanku titovskih glavarjev iz obeh con Tržaškega ozemlja v palači Slavije v Ljubljani, kjer ima sedež šef Udbe za Slovenijo Boris Kraigher. Poročali smo, da je obrazložil ob tej priliki Kraigher navzočim poseben načrt provokacij, ki naj jih izvedejo v bližnji bodočnosti udbovski agenti proti komunistom in demokratom STO. Kot prva velika provokacija je bila po tem načrtu izvedena v Skofijah, kjer so hoteli ubiti odn. ugrabiti tov. Vidalija.

Novo serijo takšnih provokacij pa pripravljajo te dni v Trstu samem. V ta namen je prišlo v mesto veliko število udbovskih agentov, med temi mnogo takšnih, ki so bili v Trstu že v prvih časih po vojni in ki poznajo zato dobro prilike in osebe v našem mestu. Kot je pripovedovala neka oseba, ki se je zglasila na uredništvu «Il Lavoratore» in ki ima s titovci zelo tesne stike, je bila vsa Udba v Trstu temeljito reorganizirana pod vodstvom instruktorjev, ki so prišli v zadnjih dneh v cono A, potem ko so se izurili na posebnem tečaju v Jugoslaviji za svojo provokatorsko in zločinsko delovanje proti komunizmu v Trstu. Od številnih Tržačanov pa smo zvedeli, da so videli krožiti po ulicah in zlasti še na postajališčih, kamor prihajajo avtobusi in parniki iz cone B, celo vrsto udbovskih kriminalcev, že znanih po njihovem «delovanju».

Navedena oseba je povedala dalje, da pripravljajo ti kriminalci velikansko provokacijo s tem, da bi ubili nekega titovskega voditelja, o katerem je Udba prišla do prepričanja, da se je izneveril titovcem in da na tajnem dela za neko drugo politično strujo. To likvidacijo pa bi pripravili na tako spreten način, da bi izgledalo, kot da so ga ubili komunisti, kar bi titovci izrabili nato za gonjo, oblasti pa za ukrepe proti KP STO in demokratom sploh.

Temu umoru pa bi nato sledile še druge provokacije proti demokratičnemu gibanju, pri čemer bi se udbovci poslužili tudi italijanskih fašistov in navadnih kriminalcev, da bi tako od sebe odvrnili vsak sum. Predvsem imajo v načrtu razne bombne atentate proti svojim in tudi drugim sedežem ter napade na osebe.

Zelo značilno je dejstvo, da so titovski časopisi v slovenščini in italijanščini prav te dni objavili «opozorilo», v katerem «pozivajo javnost», naj prepreči «napade in izvedbo kominformovskih škvadrističnih načrtov», odgovornost za katere nameravajo «vidalijevci» naprtiti fašistovski MSI»! K temu provokatorskemu «opozorilu» je odveč vsak komentar. Vsak pošten in pameten človek si bo lahko iz gornjih podatkov ustvaril zelo jasno sodbo, kdo ima v današnjem času in v ameriški strateški bazi Trst interes izzivati takšne provokacije.

KO DELEGAT S.Z. BRANI MIR, ATLANTSKI MINISTRI PRIPRAVLJAJO VOJNO

Atlantska vojska v Evropi bo dobila od ZDA atomske bombe

Kompromisni predlog Višinskega za sporazum glede atomskega orožja - Arabske države proti zahodnemu «načrtu» - Eisenhower zahteva slepo pokorščino ameriški komandi

Na seji Političnega odbora glavne skupščine OZN je v soboto odgovarjal sovjetski zunanji minister Andrej Višinski na načrt zahodnih treh velesil glede atomskega orožja. Da bi omogočil sporazum med sovjetskim in zahodnim načrtom je dopolnil «načrt treh» z nekaterimi dodatki, po katerih bi bil sprejemljiv za vse države. V ta namen je stavil sovjetski predstavnik šest vprašanj, na katera morajo zahodne velesile jasno odgovoriti.

Na izvajanja sovjetskega delegata sta odgovarjala francoski predstavnik Moch in ameriški Jessup, ki sta se zaradi odsotnosti obeh zunanjih ministrov ,ki sta bila na zasedanju atlantskega sveta v Rimu, omejila le na izjave, da morata njihovi delegaciji preučiti nove sovjetske predloge.

Pač pa so bili predstavniki Indije, Pakistana, Sirije in Iraka dovolj jasni ter so kritizirali zahodni načrt. Predvsem so podčrtali, da ni mogoče odobriti načrta z večino glasov, temveč se morajo z njim strinjati vse velesile. Indijski predstavnik je predlagal ustanovitev podkomisije, ki naj skupno preuči sovjetski in zahodni načrt o razorožitvi, kar so podprli tudi ostali trije predstavniki. Ti trije so tudi postavili zahtevo da povabijo v OZN predstavnike vlade LR Kitajske in naj se med petimi velesilami sklene pakt miru.

V torek je sovjetski delegat Zarubin izjavil, da ZSSR sprejema kompromisni predlog nekaterih držav, po katerem naj bodo skupno sprejetih vseh 13 držav, ki so zaprosile za sprejem v OZN. Toda nepopustljivost ameriške delegacije je preprečila izvedbo tega predloga.

V posebni politični komisiji pa je v ponedeljek in v torek govoril mojster protisovjetskih klevet in provokacij, predstavnik titovske vlade Djilas. V mnogo ur trajajočem govoru je iznesel vse klevete ki si jih je v zadnjih letih izmislil jugoslovanski Goebbels in njegov protisovjetski propagandni aparat. Očital je Sovjetski zvezi, da «vrši trajen napad na Jugoslavijo», kar je utemeljeval s tem, da ZSSR in ljudske demokracije prikazujejo Titovo vlado kot kliko fašistov in provokatorjev. Boli jih namreč, da so zaradi razkrinkanja izgubili ves ugled doma in v svetu. Dalje mu ni bilo po volji to, da so obsodili veleizdajalce Rajka, Kostova in druge mednarodne provokatorje na smrt in da ljudske demokracije kaznujejo titovske in imperialistične špijone in diverzante, ki jih zasačijo na zločinskem poslu. Zelo mu je hudo, da socialistične države ne pošiljajo blaga, ki bi ga hotela imeti Titova tolpa za izvoz v ZDA in za pripravljanje napadalne vojne proti ZSSR. Nato pa je dolžil vzhodne države onih grehov, ki jih v resnici izvajale Titova klika, a jih nato zvrača nanje. Tako je navajal številne obmejne incidente, ki so jih titovci spretno pripravili in jih nato podtaknili sosedni državi; dolžil jih je dalje tudi sabotaž in diverzije, čeprav je vsakomur znano, da to danes množično izvajajo jugoslovanski delavci v borbi proti fašističnim oblastnikom. V vsem svojem govoru je povedal samo eno resnico in sicer, da Titova banda «ne želi ne sodelovanja, ne prijateljstva» s Sovjetsko zvezo in ljudskimi državami.

V sredo se je v Rimu zaključilo zasedanje sveta atlantskega pakta, ki ni prineslo novih dejstev, razen tega, da je vedno bolj vidno nezadovoljstvo z absolutno ameriško komando. Francoski predstavnik je predložil načrt za ustanovitev «evropske armade», v kateri naj bi bile vključene vse vojske evropske celine in katere bi z ameriško in angleško tvorile «atlantsko armado». Ta načrt Francozi zagovarjajo, ker se boje samostojne nemške armade v okviru atlantskega vojnega bloka. Sklenjeno je bilo, da je treba do prihodnjega zasedanja atlantskega sveta, ki bo 2. februarja v Lisboni, izdelati načrt za to «evropsko armado».

Na zasedanju atlantskih štabov je general Eisenhower izjavil, da mislijo ZDA dati atlantski vojski v Evropi na razpolago tudi atomsko orožje. Zahteval je tudi od vseh držav, da morajo povečati svoje napore za oborožitev in povečanje oboroženih sil. Posebno pa je poudaril, da se morajo vojske vseh atlantskih držav popolnoma podrediti njegovi komandi.

TRST — Včeraj dopoldne se je po enomesečnem bivanju vrnila iz Sovjetske zveze delegacija tržaških demokratičnih organizacij.

Kam gre Jugoslavija?

Tov. Vidali je prikazal pot Titove klike, ki je pahnila jugoslovanske narode v ameriško sužnost in pomanjkanje

Prenapolnjena dvorana, galerija in hodniki Kina od morju so dokazovali, kako velikansko zanimanje je vladalo za predavanje tov. Vidalija o vprašanju «Kam gre Jugoslavija», katero se je vršilo v torek zvečer. V častnem predsedstvu so bili poleg tov. Marije Bernetič še tov. Cattonar z ženo in hčerko, ki so se prejšnji teden vrnili iz Amerike po dolgih letih izseljeništva, tov. Počekaj in nekateri drugi člani Centralnega komiteja.

Burno pozdravljen in med govorom često prekinjen z viharnimi aplavzi je generalni sekretar KP STO uvodoma prikazal prizadevanja jugoslovanskih narodov, da bi po osvoboditvi prišli do nove države, kjer bi vladala svoboda in pravica. Drugo zasedanje AVNOJa, s katerim se je ustanovila nova država, pa zaradi izdajskega delovanja klike špijonov in izdajalcev ni rodilo uspehov, kot so jih upravičeno pričakovali narodi Jugoslavije in za kar so najboljši njihovi sinovi žrtvovali svoja življenja. Resolucija I.U. je prva razkrinkala zgrešeno pot teh podlih izdajalcev, ki so pod navidezno revolucionarnimi gesli kovali zaroto proti enotnosti komunističnega in demokratičnega gibanja v svetu. Kaj kmalu so se uresničile napovedi I.U., da bo klika iz svojih napak, če jih ne bo popravila, zdrknila odkrito v objem imperialistov. Iz dottej neodvisne države so pretvorili titovski izdajalci Jugoslavijo v kolonijo ameriškega imperializma, ki jo danes izkorišča na najbolj brutalen način kot dobaviteljico strateških surovin ter ji ne pusti, da bi se razvila iz poljedelske v moderno industrijsko državo.

Njihov načrt, ki so ga v službi imperialistične reakcije skušali izvesti, je bil, vreči vlade v državah ljudske demokracije ter na ta način omogočiti ameriškim in ostalim zahodnim imperializmom, da obdajo Sovjetsko zvezo z vrsto svojih satelitov — policijskih držav, ki bi bile vsak trenutek pripravljene napasti deželo socializma. Vso to gnusno vlogo so prikazali procesi proti veleizdajalcem Rajku, Kostovu, Dzodzi in drugi, kakor tudi številni drugi provokatorji v ljudskih demokracijah. A spričo enotnosti delovnih množic teh dežel so vsi ti zločinski načrti propadli.

Ker so izgubili ves ugled in vplив med delovnimi sloji v svetu, jim ni preostalo drugega, kot da so postali odkriti provokatorji proti miru in vsemu naprednemu človeštvu. To svojo vlogo vrše tudi v OZN kot udarna pest ameriškega imperializma in mednarodne reakcije proti ZSSR in vsem njenim poskusom, doseči mir in sodelovanje med narodi. Tako so nastopili pred kratkim celo proti paktu miru med petimi velesilami, podpirajo atlantski pakt, izvajajo neprestane obmejne provokacije, krivdo zanje pa zvračajo na sosednje ljudske demokracije. Ni dolgo tega, kar je Tito izjavil, da bo Jugoslavija napravila s Turčijo in Grčijo vojaški pakt, kadar se ji bo zdelo to primerno. Za te svoje načrte je prisiljena, da zvišuje stroške za oborožitev, ki so se od leta 1949 skoro podvojili in znašajo letos 70% celotnih državnih izdatkov.

V zvezi s temi pripravami je tudi množično preganjanje vseh naprednih elementov, katerih je danes nad dvesto tisoč v zaporih in taboriščih; samo oficirjev je zaprtih nad 15.000, deset tisoče podoficirjev in vojakov, poleg tega, da je Rankovič dal pobiti nad 15.000 oficirjev in vojakov že v letih 1948-49. Kljub vsem temčistkam pa se v vojski vedno bolj uveljavlja protititovski odpor, kar dokazujejo tudi številni napisi v vojašnicah, kot pa pr.: «Orožje je v naših rokah — nikdar ga ne bomo obrnili proti ZSSR».

edno hitreje se obnavlja kapitalizem v mestih, pri čemer imajo levji delež ameriški in angleški monopolisti. Isto velja tudi za vasi, kjer se kulaki vedno bolj polaščajo zemlje revnih kmetov. Obenem se vedno bolj veča brezposelnost, ki je presegla že 200.000 oseb. A ljudstvo bolj odkrito nastopa proti Titovi politiki terorja, bede in vojne. Mnoge se sabotaže, delavci izostajajo od dela, stavkajo itd. Če ne bi bilo Titovega izdajstva, bi bila Jugoslavija nedvomno prva med vsemi ljudskimi demokracijami na svoji poti v socializem.

Svoj govor je zaključil tov. Vidali z željo, da bi čim prej imeli za svoji sosedi socialistično Jugoslavijo in demokratično Italijo, kar so vsi navzoči sprejeli z viharjem odobravanj. Za njim je na kratko spregovorila tov. Marina in nato predložila v odobritev pozdrav in zahvalo zborovalcev tovarišu Maliku za odločno pomoč ZSSR v obrambi STO.

SPOMENICA ZA DEMILITARIZACIJO STO IZROČENA ATLANTSKEMU SVETU

Število podpisov za pakt petih bo kmalu preseglo lanski uspeh

Tržaška delegacija na zborovanju za razorožitev v Rimu - Žene in mladina se odlikujejo v podpisni akciji - V Sv. Barbari so podpisali za mir stoodstno

V dneh 24. in 25. novembra se je vršilo v Rimu veliko zborovanje za razorožitev in mir, sklicano na pobudo italijanskih partizanov miru. Udeležilo se ga je preko 700 delegatov vseh slojev in prepričanj, znanih osebnosti na vseh poljih javnega življenja in visokih oficirjev ital. armade. Zborovanje je z vso resnostjo pretreslo položaj v svetu in doma, kjer se vlada ni sramovala sprejeti predstavnikov napadalnega atlantskega pakta ob trenutku, ko je država težko prizadeta zaradi ogromnih poplav in težkih materialni in človeških žrtev in bi morala vlada vso svojo skrb posvetiti vprašanju, kakor pomagati žrtvam te nesreče in podvzeti vse potrebne ukrepe, da se te katastrofe ne ponovijo.

Konferenca je nadalje odobrila vrsto resolucij, ki postavljajo konkretne predloge za gospodarsko obnovo dežele in obrambo miru.

Tej važni konferenci je prisostvovala tudi tržaška delegacija partizanov miru, ki so jo sestavljali dr. Teiner, Gustinčič, Gombač in Armida Zobec. Dr. Teiner je v imenu vseh borcev za mir STO prinesel konferenci pozdrave in izraze solidarnosti ter pozval ves italijanski narod naj podpre našo borbo da Trst ne postane vojno oporišče in da se vse Ozemlje proglasi za «odprto mesto».

Naša delegacija je obenem predložila plenemu atlantskega pakta, ki je iste dni zasedal v Rimu odločno protestno noto proti vključevanju STO v vojno politiko atlantskih držav, po kateri se STO spreminja vojno bazo n škodo vsega prebivalstva, ki mora prenašati posledice anglo-ameriške in jugoslovanske vojaške okupacije. Nota opisuje vse gospodarske, socialne in politične pogoje, ki so nastali na našem Ozemlju in ki se vsak dan slabšajo, odbija vsako barantanje ter zahteva, da se — dokler se dokončno ne reši tržaško vprašanje — vsemu Ozemlju dajo jamstva odprtega mesta.

V okviru «Tedna miru», ki je bil določen na zadnjem zasedanju Tržaškega odbora miru se je delovanje vseh odborov miru ojačilo in pospešilo. Akcijo so začeli mladi borci za mir, ki so obiskali razne javne lokale, razpravljali s številnimi prebivalci vseh slojev in v eni uri nabrali 168 podpisov.

Po vzgledu mladine so se tudi v tovarnah sestavile brigade dela in miru in si zastavile nalogo, da bodo v teku tedna podvojile število že nabranih podpisov. A tudi žene in starejši ljudje se trudijo, da dajo kar največji doprinos tej plemeniti borbi vseh ljudi dobre volje. Tako je 72-letna Pavla Polenac že nabrala 190 podpisov in je te dni zaprosila za drugi sve podpisni poli, kateri ima namen napolniti v par dneh.

Odbor miru v središču mesta je svojim 12.000 podpisom dodal novih 220 nabranih v javnih prostorih, pri Sv. Alojziju so nabrali nadaljnjih 550 podpisov. Na Općinah so žene in mladinci obiskali vse, tudi najzakotnejše kraje in dosegli izredno lepe uspehe. Tudi ostali okraji in vasi so v zadnjem tednu nabrali mnogo podpisov. Med njimi se odlikuje Sv. Barbara, katere prebivalstvo je z zadnjimi 52 podpisi podpisalo 100 odst. Vse kaže, da bo to poživljeno delovanje v najkrajšem času preseglo 102.000 podpisov, ki so bili nabrani lansko leto za prepoved atomske bombe.

Požar na stadionu prva akcija Udbe?

V četrtek zvečer je na doslej nepojasnjen način nastal požar, ki je popolnoma uničil dvorano na titovskem stadionu pri Sv. Ivanu. Težko je še soditi o vzrokih požara, toda spričo pisanja «Primorskega dnevnika», ki dopušča, da je bil ogenj podtaknjen od zločinske roke, se vsiljuje domneva, da je to prva akcija udbovskih provokatorjev, ki jih je prišlo v zadnjem času mnogo v Trst iz Ljubljane in cone B z namenom, da izvrše celo vrsto provokacij ,o čemer pišemo na drugem mestu.

V coni B bodo znižali plače delavcem in uradnikom za 10%

Velik odmev sovjetske note med istrskim prebivalstvom - Titovci zaprli kmeta, ki je prodal edino kravico, da bi plačal davke

Življenjsko stanje nesrečnih prebivalcev cone B, ki ječijo pod titovskim brezpravjem se vedno bolj slabša; posebno odkar so bili razširjeni tudi na cono B novi gospodarski sistemi, ki bi bili morali po mnenju titovskih «gospodarstvenikov» ustvariti raj v Jugoslaviji, a so jo pahnili v še večjo zmešnjavo in bedo. Isto kot v Jugoslaviji se dogaja v coni B, kjer so pred kratkim z velikim bobnanjem in hrupom povišali plače delavstvu in napovedovali postopno izboljšanje pogojev življenja. Sedaj pa poročajo, da bodo s 1. decembrom znižali delavcem in uradnikom plače za 10 odst., medtem ko se še nikjer ne vidijo napovedane «blagodati».

Titovci opravičujejo ta ukrep z izgovorom, da bodo plače prilagodili cenam, ki da baje neprestano padajo. Vendar pa je jasno, da tudi ta ukrep spada v titovsko lažno propagando, ki bi hotela prikazati, da je v coni B vse v redu in da se dejansko življenje urejuje in boljša.

Vse to se dogaja zato, ker titovski vlastodržci ne smatrajo cone B kot zasedeno ozemlje, ki ga le začasno upravljajo, temveč kot sestavni del Jugoslavije. O tem imamo zadnji dokaz tudi pri proslavah AVNOJa, ki so se vršile v nekaterih vaseh cone B in na katerih je eden od titofašističnih hierarhov. France Perovšek odkrito izjavil, da je cona B Jugoslavija in da bo ostala za vedno.

V zvezi z neprestanim preganjanjem mirnega prebivalstva in poskusi raznarodovanja so sedaj začeli zahtevati od ljudi, ki delajo v coni A — posebno iz Kopra, Pirana, Izole in Umaga — da jim povrnejo osebne izkaznice, kar pomeni, da bi morali ostati v coni A in se ne bi smeli nikdar več vrniti domov. Ti ljudje imajo še drugo pot, in sicer, da se odrečejo delu v coni A ter da ostanejo v coni B brez dela in zaslužka, na razpolago titovskim oblastem, ki bi jih lahko po volji pošiljale na prisilno delo ali pa na vojne vežbe. Nekaterim družinam, ki imajo svoje člane zaposlene v coni A so pa napovedali izgon v roku, ki je v vsakem kraju različen.

Tudi kmetje nimajo boljšega življenja. Člani zadrug ali privatniki, ki oddajajo svoje pridelke podjetju «Fruktus» v zadnjih časih n eprejemajo ne denarja in niti ne bonov, ki bi krili protivrednost oddanega blaga. Začeli so enostavno vpisovati, kar je kdo oddal in nihče ne ve po čem mu bodo blago plačali in kdaj bo prejel denar. Lahko si je zamisliti nevoljo prizadetih, ki gotovo ne bi dobljenega denarja položili v banko, temveč bi ga rabili za vsakdanje nujne potrebe.

Največja skrb istrskih kmetov so pa ogromni davki, ki jih fašistične oblasti izsiljujejo iz njihovih bednih propadajočih premoženj. Tako je Greblo Anton iz Cežarjev skušal zbrati potrebni denar za davke s prodajo edine kravice, pa so ga titovske oblasti zaprle, najbrž pod obtožbo, da je hujskal proti «ljudski oblasti».

Kljub vsemu terorju in strahu, ki vlada v coni B je ljudstvo izvedelo za noto v obrambo STO, ki jo je predložila Sovjetska zveza zahodnim velesilam. Po vseh vaseh in mestecih so se ljudje tajno sestali po raznih kleteh in stanovanjih, razpravljali o tej noti in nazdravljali Sovjetski zvezi, edini braniteljici malih in tlačenih narodov, za katero vedo, da bo tudi njih končno rešila.

Zveza demokratičnih žena

Jutri, nedelja, 2. decembra ob 10. uri v **kinu "Massimo"** predava

Prof. MARIO CERRONI

„Borba za mir v delih velikih sodobnih pesnikov"

Med predavanjem bodo recitirane nekatere pesmi. Prisostvovala bo tržaška delegacija na zborovanju za razorožitev v Rimu.

100.000 delavcev bo odpuščenih v Sloveniji

Novi gospodarski sistem je samo še poslabšal življenje delavcev in uradnikov

LJUBLJANA — Po vsej Sloveniji vlada velika zaskrbljenost zaradi nameravanih odpustov delavstva in uradništva. V teku meseca decembra bo izgubilo svojo zaposlitev v Sloveniji okrog sto tisoč delovnih ljudi. Ta ukrep je toliko hujši, ker bo izveden prav v začetku zime, ko ni nobenih izgledov za drugo zaposlitev.

Sedaj bo skrb, kako se preživeti z borno plačo, nadomestila druga še hujša, kje dobiti zaposlitev ter sredstva za preživljanje sebe in družine; kajti brezposelnih podpor ni, prav tako ne nobenih drugih socialnih ustanov, ki bi pomagale brezposelnim.

Po uvedbi novega gospodarskega «sistema» se je življenje le še mnogo poslabšalo. Plače so bile sicer res zvišane, toda ne toliko, da bi delovni ljudje zmogli toliko večje stroške za nabavo življenjskih potrebščin na prostem trgu. Družine delavcev, malih uradnikov in nameščencev, ki že doslej niso mogle nabaviti s svojo plačo niti najpotrebnejše hrane, so z novimi odredbami še mnogo na slabšem. Posebno težko so prizadeti upokojenci, katerih pokojnina komaj zadostuje za nabavo mleka in kruha, dočim za vse ostalo ne ostane nič dinarja. Ljudi se loteva vedno večji obup in povsod že lahko slišiš javno obsojanje gospodarskih eksperimentov, katere mora plačevati delovni človek s pomanjkanjem in bedo.

Državni udar v Siriji

BEYRUT — Vojaška klika se je v sredo z državnim udarom polastila oblasti v državi, potem ko je odstavila in zaprla vlado, ki je bila sestavljena nekaj ur prej. Vodja puča je general Adib El Sišakli, načelnik glavnega štaba vojske.

PO DOSEŽENEM SPORAZUMU O RAZMEJITVENI ČRTI

NA KOREJSKI FRONTI SO VOJAKI SAMI PRENEHALI Z BOJEVANJEM

Po štirih mesecih pogajanj, ki so bila zaradi ameriških provokacij večkrat prekinjena, je bil v ponedeljek dosežen sporazum glede poteka demarkacijske črte, ki je bila določena na osnovi sedanje bojne črte. Ta črta bo veljala kot definitivna razmejitvena črta med obema armadama, če se v 30 dneh doseže sporazum tudi glede ostalih določil premirja. V nasprotnem primeru pa bo nova črta določena takrat, ko bo dosežen popoln sporazum v vseh točkah in to na podlagi takratnega poteka frontne črte.

Takoj po sporazumu glede razmejitvene črte sta obe delegaciji predložili svoje predloge za rešitev ostalih spornih vprašanj. Tako je korejsko-kitajska delegacija predlagala, naj sovražnosti prenehajo na dan podpisa premirja, obe vojski zapustita demilitariziran pas štirih kilometrov v treh dneh po premirju, otoke pa v petih dneh. Nobena vojska ne sme vstopiti v ta pas; vse te sklepe naj nadzoruje posebna mešana komisija. Ljudska delegacija vztraja zlasti na določbi, naj po premirju vse tuje čete zapuste Korejo. V nasprotju s temi predlogi pa ameriški predstavniki zahtevajo, naj se sovražnosti prekinejo šele 24 ur po podpisu premirja, naj se ustanovi komisija za nadzorstvo glede izvajanja določil premirja, po premirju ne smejo priti na Korejo nove čete od zunaj; vojaška nadzorna komisija ima odstop po vsej deželi na obeh straneh, črte, vse oborožene sile, vštevši partizane, se morajo umaknitи na svojo stran črte, v nevtralni coni ne sme biti vojaških edinic, vojaški komandi bosta upravljali vsaka svojo cono po določilih premirja. Ameriški predlog, ki ne predvideva umika vseh tujih čet s Koreje, bi na ta način omogočil Američanom, da bi lahko ostali v Južni Koreji, dokler bi se jim ljubilo.

Čeprav ni dosedanji sporazum predvidel še ustavitve sovražnosti, so se takoj po doseženem soglasju glede bojne črte ustavili vsi boji, tako da so številni dopisniki s fronte poročali, da je bil dan ukaz o prenehanju sovražnosti. Toda te vesti so gen. Ridgway kakor tudi ameriški vladni krogi zanikali ter izjavili, da boji ne bodo prenehali vse do sklenitve premirja. Toda vojaki mislijo drugače ter komaj čakajo, da bi že enkrat prenehali z barbarskim klanjem korejskih vojakov in civilistov, ki nočejo nič drugega kot živeti v svobodi in miru.

PRAHA — Zaradi svojega delovanja proti interesom države je bil aretiran in razrešen vseh funkcij podpredsednik vlade in funkcionar KPC Rudolf Slansky. Proti njemu je uvedena preiskava.

ZRCALO

S.T.O. JIH NE VESELI

Kot politi cucki so obstali vsi slovenski nacionalisti od titovcev pa do klerikalcev, ko so zvedeli, da vsebina sovjetske note glede tržaškega vprašanja ni izpolnila njihovih pobožnih želja in napovedi. Vsi brez izjeme so komaj čakali, da bi planili po njej, češ ZSSR prodaja Trst Italiji, čeprav danes že vse te struje pristajajo na Titovo sramotno kupčijo.

Spričo tega je razumljivo, da so «vneti zagovorniki STO» ala liparji skušali dati tej noti čim manjšega poudarka. Tako je je zadnja «Demokracija» stisnila v neznaten kotiček na prvi strani. Niti besede navdušenja ali hvaležnosti, kar od njih itak ni mogoče pričakovati, ker se kot ameriški podrepniki strinjajo s statusom quo odn. z barantanjem. Toda ne prinašajo niti bistvenih točk, čeprav bi morale biti zanje zelo dobrodošle, če bi v resnici hoteli to, kar imajo v programu. Pač nov dokaz, da je njihov «indipendentizem» le lepa krinka, da za njo skrivajo svoj lažnivi obraz.

TUJCI V JERUZALEMU

Katoliški glas se skuša iti s svojimi bralci slepe miši, to je vleči jih za nos, dokler se pač puste. Doslej so jih skušali pitati z lažmi, da je ZSSR pripravljena prodati Trst Italiji. Ko pa so zvedeli za sovjetsko noto, so takoj menjali ploščo ter skušajo prikazati svojim potegnjenim bralcem, da ta nota «stavi v zelo mučen položaj Komunistično partijo v Italiji in v Trstu samem». V utemeljitev dodajajo ti licemerci — ne v svojem imenu, temveč izgovarjajoč se na titovce — češ da «je tržaška Partija skupaj z italijansko sprejela sklep, naj se Trst vrne Italiji». In še bolj bedasto sprašuje, češ «kako se to strinja z navodili iz Moskve», a že nekaj vrst nato piše ta člankar kratkega spomina, da je bila nota izdana verjetno na posredovanje tov. Malalana, kamor ga je v ta namen poslal tov. Vidali. Laž ima res kratke noge.

Naravnost zabavno pa je njihovo «odkritje» glede barantanja. Po več kot dveh letih, odkar se o tem barantanju govori in piše po vseh časopisih od tržaških, italijanskih, jugoslovanskih pa do angleških in ameriških, se je klerikalcem šele pri čitanju sovjetske note posvetilo, «da se vršijo razgovori za razdelitev STO in da so ti že močno napredovali». Kot znajo le farizeji, se tu oni narede, kot da so «tujci v Jeruzalemu», da bi opravičili s tem tiho odobravanje barantanja za naše Ozemlje.

GLIHA VKUP STRIHA

Na podlagi navodil, ki jih je razposlal Babičev štab iz ul. R. Manna, so pričeli plačani titovski «terenci» spletati svoje mreže, da bi se združili s SDZ na vseh področjih delovanja. Po svoji titovski logiki pričakujejo, da bo nastala bogatija, če se vzameta nemanič in beračica; sicer pa poskus velja, slabše kot tako za titovce (pa tudi za belčke) ne more biti.

Nedeljski titovski dnevnik prinaša tako tudi «velevažne» sklepe odbora njihove «fronte» v Nabrežini, kjer si morajo «še nadalje prizadevati za dosego enotnosti s SDZ» v vseh vprašanjih. To pomeni, da jih ne žuli le čevelj, temveč tudi vse ostalo do ovratnika in klobuka. Če so nabrežinski belčki v podobnem brezupnem položaju, bo ta zakon sklenjen na zadovoljstvo obeh.

Titofašisti v Nabrežini (kot tudi povsod drugod) pa imajo še drugo, hujšo skrb, to je, kako loviti nove kaline v svoje mreže. Zato so dali v svojo «resolucijo» kot prvo točko, da «je treba prepričevati ljudi o poštenosti in iskrenosti naše borbe». Res lepa poštenost in iskrenost, če je o tem šele treba ljudi prepričevati. Se vidi, da o tem niso prepričani niti aktivisti sami, temveč je edino njihovo prepričanje le to, da se da prav lepo živeti od žuljev sestradanega jugoslovanskega ljudstva.

MRHOVINARJI

*Ko je bil že sam ameriški vrhovni poveljnik Ridgway prisiljen pre

JUGOSLOVANSKI OBLASTNIKI V IMPERIALISTIČNI ŠPIJONSKI SLUŽBI

Zanimivosti iz biografije veleizdajalca in špijona Tita

2. (Po moskovski reviji "Slavjani„)

Angleška obveščevalna služba si je v Jugoslaviji zastavila zelo dalekosežne cilje. Angleška obveščevalna služba ni težila v okoliščinah bližajoče se vojne toliko k odporu proti Nemcem kolikor k utrditvi svojih postojank v tej deželi za primer, da se v njej razvije narodno - osvobodilno gibanje slavije je bila skoraj ves čas v krizi, ker jo je stalno razjedala ostra notranja partijska frakcijska borba. V njene vrste se je globoko vgnezdila policijska agentura. Toda množično revolucionarno gibanje se je po deželi kljub vsemu prizadevanju kraljevske tajne policije proti tujemu pritisku in domači reakciji. V ta namen je angleška obveščevalna služba podvzela vse korake za široko vpeljavo svoje agenture v jugoslovanske delavske in ostale napredne organizacije.

Angleški novinar Ralph Parker, ki je imel tekom 1939. in 1940. leta možnost, da opazuje delovanje Intelligence Servicea v Jugoslaviji, je v svoji knjigi «Zarota proti miru» pisal v tej zvezi naslednje: «Angleška tajna diplomacija je upoštevala možnost da Nemci napadejo Sovjetsko zvezo in da bo Sovjetska zveza v tej vojni zmagala. Zato je stavila v glavnem na pridobivanje agenture iz števila potencialnih renegatov, ki so se kamuflirali za «antifašiste» in «narodne heroje».

Tak položaj je vladal torej v predvojni Jugoslaviji, ki je bila arena izredno intenzivnega udejstvovanja imperialističnih obveščevalnih služb.

* * *

Čim je bila 1919. leta osnovana jugoslovanska Komunistična partija, je takoj postala predmet velike pozornosti kraljevske tajne policije, nato pa imperialističnih obveščevalnih služb.

Komunistična partija Jugovedno bolj širilo. Delavski razred je vedno tesneje strnjeval svoje vrste ter vedno bolj aktivno vstopal v borbo proti monarhofašistični diktaturi. Revolucionarni elementi iz jugoslovanske Komunistične partije so buržoazno agenturo razkrinkovali in jo izganjali iz Partije.

Jugoslovanska reakcija je v teh pogojih še bolj računala na rovarjenje v jugoslovanski Komunistični partiji ter na njen notranji razkroj. Vse to je počenjala z namenom, da bi preprečila nadaljnje revolucioniranje širokih ljudskih množic ter da bi zadušila vedno večjo aktivnost delavskega razreda. V tej zvezi je začela iskati renegata, ki bi bil zmožen organizirati provalo, likvidirati posamezne revolucionarne in ilegalne skupine,

Ko je kraljevska tajna policija iskala takega človeka, je natančno proučila svoj špijonsko - provokatorski aktiv ter osebnosti, ki se sicer v njem še niso nahajale, toda katere bi se zaradi njihovih lastnosti lahko dalo zapeljati na pot izdaje ljudstva. Kmalu je našla pripravnega kandidata.

1927. leta je v hrvaškem glavnem mestu Zagrebu postal sekretar mestne organizacije jugoslovanske Komunistične partije neki Josip Broz-Tito. V tem obdobju je v deželi vladal beli teror in vsak revolucionar je bil izpostavljen najokrutnejšemu preganjanju.

V biografiji Broza-Tita, ki so jo sfabricirali falsifikatorji iz njegove okolice, je rečeno, da je Tito vstopil v Komunistično partijo Jugoslavije v 1920. letu in da je postal takoj «ugleden aktivist delavskega gibanja». Zelo zanimivo je dejstvo, da se je ta «napredni aktivist» tekom sedmih let, v okoliščinah proval v ilegalne organizacije KPJ, ki so se kar vrstile, lahko izognil usodi, ki je doletela na stotine revolucionarjev.

V osebnih dokumentih, ki jih je svoje čase sestavila jugoslovanska tajna policija o nanovo najetem provokatorju, je natančno naveden datum, ko je Broz-Tito postal njen redni tajni agent. Dandanes ta datum nima nobenega bistvenega pomena; kajti, kadar bo treba, ga bo že ugotovilo pristojno sodišče. Toda tudi sedaj so prav zanimivi nekateri podatki, ki ga razkrinkujejo kot izdajalca in špijona.

Ko je bil Tito tekom 1927. leta sekretar zagrebške organizacije KPJ, ga je tajna policija dvakrat aretirala. Obakrat se je izmazal s kratkim zaporom in obakrat so ga izpustili. Tito je tudi v ječi «vodil» mestno partijsko organizacijo. Komunisti, ki so se nahajali na svobodi so se naravnost čudili, kako spretno je njihov sekretar «sleparil» žandarje.

Naslednje leto je tajna policija Tita zopet aretirala ter inscenirala proti njemu hrupno sodno razpravo, dočim so s komunisti navadno obračunavali v strogi tajnosti. Med sodno razpravo so njeni organizatorji dali «obtožencu» vse možnosti, da je lahko nazorno dokazal svoje sposobnosti za realizacijo naloge, katero so mu dali. Tajna policija je storila vse, da bi izdajalca med delovnimi ljudmi, kar najširše popularizirala. Tako je Titovo ime postalo «znano» jugoslovanskim narodom.

V. MINAJEV

(Se nadaljuje)

TITO PRODAJA TRST

11.

V razdobju konjukture lažnega «indipendentizma» so se celo v Trstu bivajoči titovci zaleteli. Na zborovanju «fronte» 13. maja 1951. so sprejeli namreč resolucijo, v kateri se zavzemajo za «postopno praktično uresničenje temeljnih načel statuta STO in s tem ustvarjati tudi pogoje za postopno združitev obeh con». Čeprav je bila ta resolucija le nov poskus varanja ljudskih množic spričo bližajočih se volitev, je vendar vzbudila med titovci cone B velikansko ogorčenje; saj bi lahko spravila v nevarnost vso njihovo dotedanjo politiko za priključitev cone B Jugoslaviji. Zato je Beltram takoj pohitel v Trst ter preprečil njeno objavo v «Primorskem». Tudi predstavnik Titove vlade Mateš je bil tedaj prisiljen javno izjaviti, **da navedena resolucija ne izraža stališča Titove klike v pogledu tržaškega vprašanja, katero je itak znano** (to je za neposredna pogajanja). Tedaj je moral tudi Babič na celi črti preklicati zadevno resolucijo ter se zopet povrniti na dotedanje, uradno stališče Titove vlade, to je na barantanje med Rimom in Beogradom za razdelitev Tržaškega ozemlja.

Pravo ozadje spremembe politične linije titovcev, belčkov, «indipendentistov» in drugih protiljudskih struj je prikazal rimski list «Messaggero», ki je prinesel izjavo nekega visokega funkcionarja Vojaške uprave v Trstu. Po tej izjavi so bili tedaj **vsi ukrepi VU namenjeni temu, da postane uprava STO gibčnejša in hitrejša spričo bodočih nalog, ki jih bo moral rešiti Trst. «Ti novi ukrepi imajo namen** — je izjavil funkcionar VU — **podpirati «obramben» interese Italije. Z Ozemljem, ki je pod mednarodno upravo in oproščeno klavzul premirja, ki je krivično prikovalo Italijo, da mora ostati razorožena na najšibkejšem vzhodnem sektorju, bo mogoče organizirati mnogo vzhodneje od sedanje italijanske meje takšno obrambo proti morebitnemu napadu, kakršne vsaj v sedanjem trenutku ne bi mogla uspešno organizirati Italija. Tržaško vprašanje je treba gledati z evropskega, če ne s svetovnega vidika, ne pa z ozkega nacionalnega; kajti višje potrebe obrambe evropskega kontinenta narekujejo, da mora začasno razum prevladati nad čustvi».**

Isti fukcionar je tudi potrdil, da **bi Tito prispeval k obrambi Italije med drugim tudi s tem, da bi prepustil luko Pulj z zaledjem Anglo-američanom za organiziranje najkrajše zveze z Avstrijo in vso južno fronto. V zameno pa bi Titove okupacijske sile sodelovale skupno z Anglo-američani pri trojni upravi Tržaškega ozemlja.**

Spričo te važne izjave zavezniškega funkcionarja postane razumljivo stališče lažnih indipendentistov, ki so obenem s titovci in belčki ponovno zahtevali uvedbo trojne uprave TO ter uvajanje posameznih določil tržaškega statuta, vse seveda pod komando anglo-ameriške vojaške uprave.

KLIKA VOHUNOV V KPJ JE SABOTIRALA RAZVOJ NOB

Pijade in Djilas sta leta 1941 preprečila ustanovitev ljudske oblasti v Črni gori - Titov agent pognal 100 tisoč prebivalcev Kozare v žrelo nacistom

Danes ni nobena tajna več, da so bili Tito in njegovi pajdaši že davno pred osvobodilno borbo povezani s sovražniki jugoslovanskega ljudstva, predvsem s kraljevo jugoslovansko policijo ter s tujimi obveščevalnimi službami, med njimi celo z nacističnim Gestapom. Naloga te skupine špijonov v Komunistični partiji Jugoslavije je bila razbijati enotnost delavskega gibanja in ovajanje pravih komunističnih borcev in delovanja KP policiji.

Z okupacijo Jugoslavije po fašističnih tolpah je postala Titova špijonska skupina v vodstvu KPJ najdragocenejši zaveznik okupatorja, kasneje pa angleške in ameriške obveščevalne službe. Tako Nemcem kot Anglo-američanom je šlo za tem, da likvidirajo revolucionarno gibanje jugoslovanskih narodov za svobodo in za pravičnejši socialni in politični sistem. In pri tem jim je ves čas borbe služila Titova izdajalska klika bolje kot Pavelič, Nedić, Rupnik in Mihajlović, kateri so imeli kot odkriti kolaboracionisti okupatorja med ljudstvom zelo malo vpliva. Pač pa je imela Komunistična partija na svoji strani ogromno večino Jugoslovanov.

Spričo takšne enotnosti in revolucionarnosti je morala tudi titonska špijonska tolpa, ki se je vrinila na vodilne položaje KP, slediti ljudstvu v njegovi brezkompromisni borbi za narodno neodvisnost ter novo pravičnejšo ureditev. Njena skrb je bila v tem času, da se polasti najvažnejših položajev osvobodilnega gibanja, istočasno pa na zahrbten način škoduje osvobodilni borbi, zlasti še, da likvidira vodilni kader pravih komunistov in čim bolj oslabi vrste borcev.

Vse to je delala z brezprimernim cinizmom in zahrbtnostjo Tito in njegovi pajdaši so se, videč razpoloženje ljudstva, na zunaj kazali dosledne revolucionarje, pri tem pa so pod videzom doslednosti in nepopustljivosti slabili ljudski odpor in metali tisoče najboljših borcev v žrelo nacističnega okupatorja in njegovih odkritih domačih pamagačev. Tako sta Djilas in Pijade že leta 1941. likvidirala revolucionarno gibanje v Crni gori, ki jo je osvobodilo in vzpostavilo ljudsko oblast po vsej deželi razen v treh mestecih, kjer je še ostala italijanska okupacijska vojska. Podobno izdajstvo se je zgodilo na Kozari, kjer je neki agent Titove klike s svojimi direktivami preprečil organiziranje uspešnega odpora proti Nemcem in ustašem s tem, da je ves partijski kader izročil v roke okupatorjem, obenem pa preprečil, da bi se ljudstvo umaknilo na osvobojeno ozemlje. Na ta način so imeli Nemci lahko delo, da so pomorili 80 do 100 tisoč prebivalcev Kozare, otroke, žene in starce Nešteto je še teh provokacij Titove tolpe, zaradi katerih je padlo na sto tisoče najboljših jugoslovanskih borcev, med njimi skoro ves vodilni kader komunistov, kot so Ognjen Prica, Otokar Keršovani, Ivo-Lola Ribar itd. itd.

Ko pa je bilo po odločilni zmagi pri Stalingradu in težkih porazih fašistov na zahodnih frontah že očividno, da se bliža neizbežen poraz okupatorjev, si je Titova izdajalska tolpa hotela zagotoviti svoje položaje s tem, da se je na II. zasedanju AVNOJ vrinila v prvo vlado nove Jugoslavije in da je dosegla imenovanje Tita za maršala, čeprav ta ni imel o vseh akcijah in o vodstvu borbe niti pojma; saj se je vedno skrival, po osvoboditvi Južne Italije pa se je zatekel v varstvo anglo-ameriške armade, kjer se je vdajal orgijam in koval zaroto proti revolucionarnim silam, ki so se borile proti sovražniku. V to vlado je potegnil poleg najzanesljivejših članov svoje klike tudi predstavnika kraljevske vlade Subašiča.

Od tedaj je bila največja skrb klike, da čim bolj utrdi anglo-ameriški vpliv na vodstvo borbe in na novo vlado. To je omogočila s tem, da je dovolila angleškim in ameriškim špijonom, da so se kot «opazovalci» vrinili v vse večje edinice vojske in partizanskih odredov. Potom titovskih agentov v teh edinicah in posebno še v oddelkih Ozne so sabotirali osvobodilno borbo ter likvidirali v množicah najboljše edinice in borce. Preprečiti so hoteli, da bi prišla Rdeča armada osvobodit Jugoslavijo. V ta namen je Tito zahteval od anglo-ameriških čet, naj se izkrcajo v Dalmaciji in tako zagotove oblast njegovi kliki. Glavnino jugoslovanske vojske je dal zato premakniti proti Dalmaciji, da bi omogočil izkrcanje zaveznikov. Toda Rdeča armada, ki je v nezadržnem navalu drobila odpor nacističnih okupatorjev ter osvobajala drugo za drugo vse zasužnjene države Vzhodne in Srednje Evrope je osvobodila tudi Jugoslavijo, kjer je bilo zaradi namerne sabotaže Titove klike osvobodilno gibanje v zelo težkem položaju.

Tudi še precej dolgo po osvoboditvi se je morala izdajalska klika prikrivati ter uvajati pod pritiskom revolucionarnih množic številne napredne reforme kot je to krvnik Rankovič priznal izdajalcu Rajku. Po razkrinkanju pa ameriškim gospodarjem ni ostalo drugega, kot da uporabijo te bedne izdajalce le še kot provokatorje proti miru in proti mednarodnemu demokratičnemu gibanju. In v resnici je danes Titova klika le še peščica plačanih najemnikov ameriških netilcev vojne, provokatorjev najslabše vrste. V nekaj letih je likvidirala zadnjo sled revolucionarnih pridobitev NOB, ljudsko oblast, osebno in narodno enakopravnost, socialne in gospodarske reforme. Uvedla je pravi fašistični policijski sistem vladanja ter zatira vse demokratične in revolucionarne težnje ljudstva, ki se bori za uresničenje pridobitev NOB in za vzpostavitev bratstva s svojo osvoboditeljico — Sovjetsko zvezo ter v vsemi miroljubnimi silami sveta.

Danes je Titova fašistična tolpa popolnoma izolirana v državi ter se vzdržuje le še s pomočjo ameriških imperialistov ter peščice ustaških, četniških in drugih narodnih izdajalcev. Na drugi strani pa je 16-milijonsko ljudstvo, ki se pod vodstvom nove Komunistične partije uspešno bori za svobodo, mir in socializem. Odločnost te borbe nam jamči, da zmaga ljudstva ni daleč.

Izjava

Na razpravi, ki je bila dne 28. novembra t. l. pred V. sekcijo tukajšnjega sodišča, se je nadaljevala obravnava proti odgovornemu uredniku lista «Delo» in podpisani Slavi Cebulec-Katri, ki sva bila na zasebno tožbo g. Stanislava Bole, obtožena obrekovanja potom tiska.

Na posredovanje predsednika sodišča in zastopnikov strank ter na podlagi pojasnitev, izjavlja podpisana Cebulec Slava-Katra, da ni bil niti zdaleka njen namen žaliti g. Boleta Stanislava z izrečenimi besedami in člankom, ki ga je objavilo «Delo» dne 21. julija t. l., ki se g. Stanislava Boleta ne tiče.

Ko je vzel na znanje prostovoljno izjavo podpisane, je g. Stanislav Bole pristal na odtegnitev zasebne tožbe.

CEBULEC SLAVA-KATRA

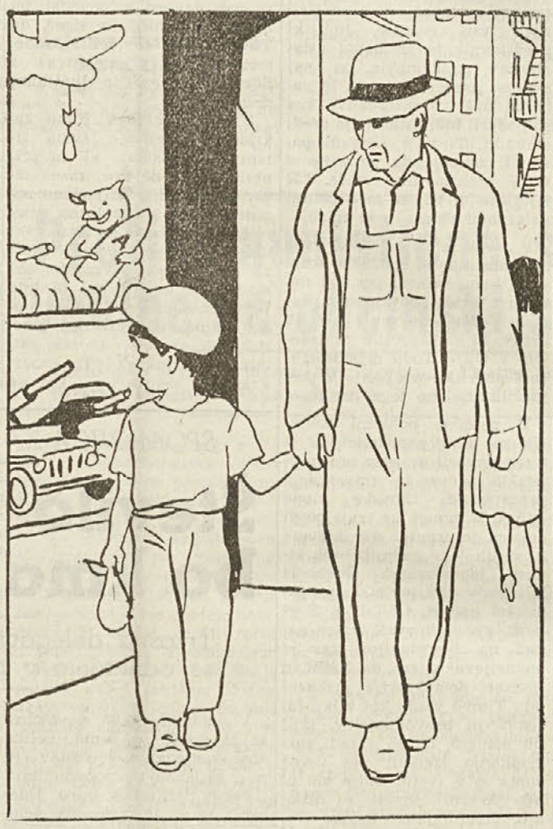

VSE ZA VOJNO

— Očka, ali mi kupiš en tank?

— Ne morem, sinko, kajti prav resnični tanki mi pojedo skoraj vso plačo!

(Po listu "Krokodil.)

Sprehod po podeželju

GABROVEC

V ponedeljek nas je po težki bolezni za vedno zapustil vaščan tovariš Kralj Franc. Ker je bil v vasi in v okolici poznan kot skrben in pošten mož, je vest o njegovi smrti pretresla prebivalce vse okolice. Kot zaveden demokrat je deloval v prosvetnem društvu in v drugih demokratičnih organizacijah.

Zvesti podpornik in čitatelj «Dela» je par dni pred smrtjo izrazil željo, da bi se potom našega časopisa zahvalil vsem prijateljem, vaščanom in drugim za pomoč, ki je bil deležen za časa trdovratne in težke bolezni. (To željo mu rade volje izpoinjujemo. Op. ured.)

Člani prosvetnega društva kakor tudi člani celice K.P. Gabrovec izrekajo tem potom družini pokojnega iskreno sožalje. Tovariš Kralj Franc pa bo ostal vsem, ki so ga ljubili in spoštovali, v lepem in trajnem spominu.

PREČNIK

Pretekli teden se je naš vaščan, dvanajstletni Pepček Zega zelo ponesrečil z ameriško raketo, katero je našel, medtem ko se je vračal iz šole. Nekaj dni pred nesrečo so bile v krajih okoli Sempolaja in Prečnika vojaške vaje ameriških čet, katere so tam pustile ali izgubile strelivo. Se danes ne vemo točno, kaj je nameraval storiti ranjeni Pepček z najdeno raketo. Ne vemo, ali jo je hotel podrobneje ogledati, jo razbiti, ali pa zažgati. Dejstvo pa je, da se je razpočila in ga zelo opekla zlasti po obrazu in se bo zaradi tega moral zdraviti več tednov.

Roditelji iz Prečnika so zelo zaskrbljeni zaradi tako številnih nesreč. Boje se, da se bo še kaj zgodilo. Zato pozivajo vojaška oblastva, naj uvedejo temeljito preiskavo po krajih, kjer se vršijo vojaške vaje in sicer takoj po končanih vajah. Prav tako bi morali vojaki paziti, da ne puste nerazstreljenega orožja ali raket v grmovju, po zidovih in kjer koli. Tudi na to bi morala vojaška komanda malo strožje paziti. V okrepitev teh naših upravičenih zahtev bi morale biti številne nesreče, katerih žrtve so zlasti otroci!

Starši iz Prečnika

Pretekli teden smo poročali o podobni nesreči, ki se je dogodila pri Malem Repnu in katere žrtev je neki mladi pastirček. Na žalost moramo beležiti danes drugo nesrečo. Vse kaže, da se merodajna vojaška oblastva niti malo ne pobrigajo za to, da bi preprečila, da bi se podobne nesreče še nadalje ne ponavljale. Prav tako se nam zdi, da omenjenim oblastem ni mar za ogorčene proteste staršev, ki se boje za usodo lastnih otrok. Prepričani smo, da bi po vsakih končanih vajah lahko izvedli pregled terena in ga očistili morebitnih ostankov streliva.

Starši in učitelji bi morali na to stvar polagati še več pažnje. Potrebno je, da se otrokom zabije v glavo strah pred orožjem in strelivom. Nikdar se ne smemo naveličati opozarjati na nevarnost, kateri se izpostavljajo, če se omenjenih stvari dotikajo ali se celo z njimi igrajo!

Te grozne nesreče, ki resno pretresejo vsakega človeka, pa so obenem resen opomin, da je za dokončno odstranitev nevarnosti nujno potrebno, da pride do realizacije določil mirovne pogodbe, po katerih bi moralo biti naše Ozemlje popolnoma demilitarizirano. Zato ne smemo nikoli odnehati od naših upravičenih zahtev, naj pride guverner, naj odidejo anglo-ameriške in jugoslovanske čete iz obeh con STO!

Ured.

DOLINA

V naši vasi se je pred dnevi pojavila slinavka in parkljevka. Primeri iste bolezni so se pojavili tudi v Boljuncu, Dragi in Gropadi. Naši kmetovalci in živinorejci vedo, kako nevarna je ta bolezen in da so bila leta, ko je poginilo posameznemu kmetu tudi več glav živine. Prizadeti kmetje so že poskrbeli vse potrebno in s pomočjo občine razkužili hleve in cepili živino.

Ker pa je ta bolezen zelo nevarna in nalezljiva, opozarjamo kmete, naj pazijo, da ne pride do okuženja njihovih hlevov, ter jih pozivamo naj se držijo tozadevnih predpisov in navodil. Potrosite po hlevih in okrog njih živo apno in cepite takoj živino. Vsak primer te nevarne bolezni pa nemudoma javite na občinski urad, da vam lahko priskoči na pomoč s potrebnimi razkužilnimi sredstvi in živinozdravnikom.

BAZOVICA

Na spodnjem koncu vasi proti Padričam in na levi strani ceste je približno 1500 kvadratnih metrov občinskega zemljišča ki je danes zapuščeno. Na tem prostoru raste le par starih in na pol suhih dreves. Spodnji del omenjega prostora pa služi za odmetavanje neuporabljivega kamenja in smeti.

Če bi se tržaška občina vsaj malo pozanimala, bi na tem prostoru napravila nekaj bolj koristnega. Po našem mnenju bi Bazovcem najboli ugodila, če bi na tistem prostoru uredila prijeten prostor, na katerem bi se otroci igrali. V Trstu so na več mestih postavili otroška zabavišča z gugalnicami, kjer imajo otroci obilo zdravega razvedrila.

V Bazovici, kjer je precej otrok, bi se tega urejenega prostora posluževali tudi šolski otroci ob urah telovadbe.

Razume se, da bi prostor moral biti zravnan, obzidan in posajen z drevesi, kar bi spremenilo današnjo gmajno v lep vaški vrt za male in odrasle. Otroci pa se ne bi potepali po vasi, vedno v nevarnosti pred avtomobili in drugimi vozili ter bi matere imele manj skrbi.

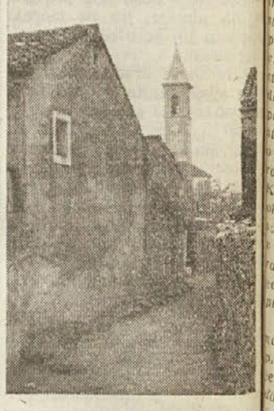

Motiv iz Bazovice

Naj tržaška občinska uprava pomisli tudi na otroke podeželskih vasi, ki spadajo pod njeno upravo in naj za njih napravi kaj koristnega!

TREBČE

Že pred par meseci so delavci iz Trebč in Padriča, ki se vozijo redno v mesto z avtobusi podjetja SEAT zaprosili, naj bi vsaj nekateri avtobusi omenjenega podjetja vozili skozi vasi in ne po avtocesti, kjer ni čakalnic in niti primernega zavetja, kar je nujno potrebno zlasti v zimskem času. Vodstvo podjetja SEAT je našo prošnjo, ki je bila podpisana od preko 100 interesentov, predložilo merodajnim oblastem, ki naj bi dovolile že omenjeno varianto vsaj za nekatere avtobuse. Toda vse kaže, da je prošnja zadeta na gluha ušesa tistih, ki bi morali dovoliti omenjenemu podjetju, da bi smelo ustreči želji preko 100 potnikov, ki se dnevno vozijo na delo ali po drugih opravkih v Trst. Zakaj to? — Na to vprašanje je težko odgovoriti. Baje še ni prišlo do rešitve za to, ker zahtevi trebenskih in padriških delavcev nasprotuje vodstvo nekse «boji» — konkurence . . . nše «boji» — kongurece...

Pa pustimo vse to ob strani zaenkrat, saj bomo itak kmalu izvedeli, kje tiči krivda, da še ni prišlo do rešitve tako upravičene zahteve trebenskih in padriških delavcev in drugih potnikov, ki se stalno poslužujejo avtobusne proge SEAT.

Ob tej priliki bi želeli staviti gospodom, po čigar nemiosti ne smejo avtobusi omenjenega podjetja voziti skozi Trebče in ki prav gotovo ne vedo, kaj se pravi po nepotrebnem gaziti blato v temi ali pa zmrovati na cesti brez najmanjšega zavetja v pričakovanju avtobusa, naslednje vprašanje: «V čigavo korist so namenjeni avtobusi? — Ali niso namenjeni koristim in potrebam potnikov?» Če je tako, potem morajo biti v službi potnikov in ne obratno. Zato pa je dolžnost tistih, ki o teh zadevah odločajo, da urede tako, da bo potnikom čim bolje postreženo, to se pravi, da bodo avtobusna postajališča tam, kjer je vsaj skromna možnost zavetja pred mrazom in pred dežjem. In ker potniki ne stanujejo sredi puste gmajne, koder vodi avtocesta, temveč v vasi, potem je dolžnost avtobusnih podjetij, da vzdržujejo zveze z vasmi in ne s pusto kraško gmajno!

Ljudstvo zahteva, da se ustreže njegovi pravični zahtevi in želji!

M. D.

Demokratične žene se tudi letos pripravljajo na sodelovanje pri otroških božičnicah, ki jih bodo priredile občinske podporne ustanove. Ali ste tudi vi kaj napravili za to, da bi božičnice čim lepše uspele in razveselile otroke siromašnih staršev?

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE «DELA» GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO ŠTEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 666.

Resolucija naših svetovalcev v pokrajinskem svetu

Zahtevamo jamstvo za vso pokrajino!

V zvezi s kampanjo za Trst, za katero se še posebno zavzema ožji pokrajinski odbor, in v zvezi z nekim tozadevnim brzojavom, ki ga je isti odbor odposlal v imenu Pokrajinskega sveta, so svetovalci Posoške demokratične enotnosti poslali predsedniku omenjenega sveta posebno pismo, v katerem med drugim poudarjajo naslednje:

1) 14. novembra t. l. je bil podpisan vojaški sporazum med ZDA in Titom, s čemer se predvideva medsebojna vojaška pomoč, kar zavzema mnogo širši pomen;

2) 17. oktobra t. l. je gen. Collins, načelnik glavnega stana ameriške vojske prisostvoval manevrom jugoslovanske vojske. Ob tej priliki je bil tudi v Postojni, ki je po njegovem mnenju pravi strateški center za zvezo z zapadnim svetom (tako je namreč poročalo tržaško časopisje);

3) 18. avgusta t. l. je angleški maršal Montgomery, ki je namestnik vrhovnega komandanta atlantske vojske obiskal okolico Gorice, Tržiča in druge kraje naše dežele ali bolje rečemo izhodiščne točke za Jugoslavijo.

Zato naša skupina zahteva, naj se vključi v dnevni red prihodnje seje pokrajinskega sveta naslednja resolucija:

«Goriški pokrajinski svet, tolmač volje in čustev prebivalstva Goriške in Tržiča, je resno zaskrbljen zaradi razvoja mednarodnih obvez, ki jih je sprejela vlada. Zadnji politični dogodki potrjujejo, da zasledujeta vladi Italije in Jugoslavije enako zunanjo politiko, zato postajajo prometne zveze, ki združujejo obe državi in ki vodijo skozi našo pokrajino izredno velikega pomena za atlantski okvir, kar resno ograža bodočnost naše pokrajine in Trsta. Zato Pokrajinski svet zahteva jamstvo, da ne bodo tuje čete nikoli nastanjene na ozemlju naše pokrajine, da ne bodo imele iste preko nje dovoljenega tranzita ter da ne bo italijanska vojska nikoli zapletena v vprašanja, ki zadevajo Titov fašistični režim, njegovo notranjo ali zunanjo politiko, ki je navdahnjena s sovraštvom do obmejnih držav».

Sledijo podpisi

GORICA — Izraelitska občina v Gorici poroča, da je bila pretekli petek v mestnem izraelitskem templju spominska svečanost za žrtve množične deportacije židov, ki je bila pred osmimi leti. Ob tej priliki so v svetišču nabrali 34.000 lir in nekaj drugih različnih daril za poplavljence v Poadižju.

Goriški Slovenci darujejo za poplavljence Padske nižine

V Štandrežu so doslej nabrali 15.000 lir in mnogo blaga, v sovodenjski občini 55.638 lir, 1935 kg krompirja in 934 kg koruze

Kampanja za pomoč poplavljencem je rodila povsod lepe uspehe. Goriški Slovenci so se v polni meri odzvali pozivu, ki ga je v sleherno naselje ponesla Komisija za pomoč poplavljencem, ki je bila ustanovljena pod okriljem Delavske zbornice CGIL v Gorici.

V Podgori je bilo v zadnjem času nabranih še 5.000 lir, 3 stote raznih živil in 20 zavojev oblačil (o prvi zbirki smo poročali že pretekli teden).

V Standrežu je bilo nabranih 15.000 lir, in mnogo drugih potrebščin.

Steverjanci so darovali 50 tisoč lir in več stotov raznovrstnih živil.

V St. Mavru, kjer živijo večinoma revni koloni, je bilo nabranih 6.000 lir in 5 stotov raznovrstnega blaga in živil.

Pri nabiranju daril za poplavljence se je posebno trudil naš tov. Alojz Kodermac, katerega poznajo naši Goričani in Brici zlasti pod imenom «Gigi». (Da ga ne bi kdo zamenjal z onim Kodermacom, ki je v titovskih vrstah in ki je svojčas tihotapil z denarjem iz Jugoslavije! Op. ured.).

Tudi v Sovodnjah je bil ustanovljen Odbor za pomoč poplavljencem, kateri je takoj stopil na delo in nabral veliko daril. Do danes so nam dospela poročila o naslednjih prispevkih:

Sovodenjski kmetje so darovali za poplavljence 1037 kg krompirja, 338 koruze, 51 kg krušne moke, 11 kg koruzne moke in 6 škatel konzerviranega mesa. V Gabrijah so nabrali 309 kg krompirja, 203 kg koruze; v Rupi 265 kg krompirja, 310 kg koruze in 12 kg pšenice ter 3 kg masti; na Peči pa 324 kg krompirja in 83 kg koruze. Poleg daril v živilih je bilo v sovodenjski občini nabranih še 55.638 lir v gotovini, mnogo obuvala in oblačila.

KRMIN — Nabiralna komisija za poplavljence poroča, da so nabiralci med drugim obiskali tudi vsa slovenska naselja v krminski okolici in v Brdih. Povsod so se Slovenci zelo dobro izkazali; omembe vredna pa je radodarnost prebivalcev Plešivega, egel in Dug, ki so prispevali v denarju in v poljskih pridelkih. Vsem darovalcem najlepša hvala!

Javna debata v Tržiču

TRZIC — Pretekli petek večer je bila v prostorih Delavske zbornice javna debata, ki jo je organiziral mestni odbor partizanov miru. Stevilnemu občinstvu je govoril pokrajinski sekretar odbora za mir Batello Nereo.

Govornik je poudaril med drugim, da je potrebno danes, opustiti vse razprtije in politična nasprotstva za to, da odločneje zahtevamo mir v svetu.

Po končanem govoru sekretarja je sledila javna diskusija. Eden izmed navzočih je med drugim dejal, da ni primerno, da bi se gibanje za mir «preveč razširilo», češ da bi potem postalo zgolj formalnega značaja

Debata je bila vsekakor zelo koristna, ker je razgalila špekulacije, ki so jih pred nekaj meseci uganjali nekateri posamezniki, po drugi strani pa je seznanila širšo javnost s simpatijami, s katerimi spremlja tržiško ljudstvo vsako pobudo gibanja za mir.

S PROCESA V LUCCI

Izjave številnih prič v korist obtožencev

V Lucci se še vedno nadaljuje zaslišavanje številnih pomembnih in manj pomembnih prič in situacija se vedno bolj obrača v korist obtožencev, ki so se dejansko že spremenili v tožitelje.

Zadnje dni so med drugimi nastopili pred sodiščem razni poslanci, generali in osebnosti, ki so imele vodilne položaje v Osvobodilnem odboru Severne Italije CLNAI) in Korpusu prostovoljcev (CVL). Tako je v četrtek nastopil demokrščanski poslanec za Furlanijo Carron, bivši komisar divizije Osoppo, ki je priznal, da se je trikrat sestal z Nemci njegovega področja ter skušal opravičiti te sestanke, češ da so se vršili v imenu koordinacijskega poveljstva Garibaldi-Osoppo. Toda obtoženec tov. Lino Zocchi ga je kot poveljnik garibaldincev takoj pobil

Popoldne istega dne je bil zaslišan prof. Egidio Meneghetti, bivši predsednik okrožnega CLN za Benečijo. On je povedal, da je vladalo v Osoppu nesoglasje med borbenimi elementi in oportunisti.

Tovariš Mario Lizzero (Andrea), garibaldinski komisar, je poročal o preiskavi v zvezi z dogodki v Porčinju. Povedal je tudi, da, ko se je vrnil iz IX. korpusa v Brda, mu je neki ozopovski poveljnik predlagal, naj ustanovijo skupno fronto proti Slovencem, da bi baje «branili italijanstvo teh krajev».

Drugi dan je tovariš Italo Zuliani podkomandat bataljona «Manin» med drugim izjavil, da so 8. decembra 1944 Nemci napadli garibaldince v krajih, ki so bili v bližini ozopovskih bajt pri Porčiju. Ozopovci niso bili napadeni in so celo na predvečer napada, ko se je že začelo nemsko obkroževanje, spustili v zrak rdečo raketo. Prebivalstvo teh krajev še danes tolmači, da je bil to znak za Nemce.

Proces se je nadaljeval v ponedeljek z nastopom tovariša Luigija Longa in drugih članov glavnega poveljstva CVL in CLNAI. Tovariš Longo je objasnil sporazume, ki so bili sklenjeni v zvezi z odnosi med Slovenci in furlanskimi garibaldinci. Določeno je bilo, da se bo vodila skupna borba proti Nemcem in fašistom in da se prepusti vsako dločanje bodočih meja mirovni konferenci, ki bo morala upoštevati želje prebivalstva.

Drugi dan je nastopil tovariš Dozza, bivši član CLNAI, ki je objasnil, da je vrhovna komanda takoj v prvih trenutkih izdala direktive za sodelovanje s slovenskimi partizani. Povedal je tudi, da je pozimi 1943-44 prišel v Milan predstavnik tržaškega CLN in zahteval denar in orožje za borbo proti Slovencem, na kar mu je bilo objasnjeno,

O nadaljnjem poteku procesa bomo poročali prihodnjič.

Odbor miru protestira

GORICA — Pokrajinski svet partizanov miru je pretekli teden protestiral proti zasedanju Atlantskega sveta, ki je bilo v Rimu prav v času, ko je Italijo doletela težka nesreča in ko je zaradi nepomljivih poplav izgubilo življenja toliko državljanov; poleg tega pa je bila povzročena tudi nepopravljiva škoda v gospodarstvu. Takole se glasi omenjeni protest:

KMETJE POZOR! SLINAVKA SE JE SPET POJAVILA

V Sovodnjah, Standrežu, Gorici, Gradiški, Fari in po nekaterih furlanskih vaseh se je pojavila slinavka in parkljevka (afta epizootica). Pazite, da ne zanesete okuženja tudi vi svoje hleve! Držite se živinozdravniških navodil!

KAJ NAM IZ ŠTEVERJANA PIŠEJO

Občina naj poskrbi za popravilo cest

STEVERJAN — Naš svetovalec v občinskem svetu tov. Komic Franc je na eni izmed sej tukajšnjega občinskega sveta zahteval, naj se popravi cesta ki vodi na Sčedno. Občinska uprava je takrat priznala, da je zahteva upravičena in da je omenjena cesta res potrebna popravila, zato je tudi obljubila, da bo poskrbela za čim prejšnje popravilo. Toda vse kaže, da je vse ostalo le pri obljbah. Občinska uprava ni do sedaj niti s prstom mignila za to, da bi pospešila pričetek popravljalnih del. In vendar je omenjena cesta zelo nevarna ne la za vozila, temveč tudi za pešce. Zadnje deževje jo je še bolj razoralo. Zato ljudstvo pričakuje, da se bo končno le zganila občinska uprava. In to ne le, da pričakuje, temveč tudi zahteva!

Svojčas je imela občina tudi cestarja. Tega pa danes ni več. Zato so vse ceste v zelo slaben stanju. Tako torej skrbi občinska uprava za «blagor» občanov!

Nadvse originalno je vprašanje razdeljevanja davčnih bremen, za katera je poskrbela kar sama uprava brez sodelovanja davkoplačevalcev ali njihovih zastopnikov.

Delavsko-kmečka zveza je na neki svoji seji razpravljala, da bi bilo potrebno, da bi spomenik padlim v osvobodilni vojni postal občinska last. To je vsekakor zelo zelo čudna stvar, saj je znano, da prav občinska uprava, katero predstavljajo izkijučno le pripadniki omenjene politične skupine, ni hotela ob priliki dneva mrtvih položiti na omenjeni spomenik niti šopka cvetic, kar je drugod postalo že običaj. Tokrat so se nekateri predstavniki izgovorili češ, da to ni «dolžnost občine». Ako bi prišel spomenik pod njihovo upravo, bi se ne imeli čuditi, ako bi prišli tako daleč, da bi prepovedali celo komemoracije pred spomenikom, katere bi organizirale naše politične organizacije.

Delo naše SHPZ v poletni sezoni 1951

Slovensko - hrvatska prosvetna zveza je na svojem izrednem občnem zboru, ki je bil 9. oktobra 1949, v svoji sklepni resoluciji postavila trdne ideološke temelje napredne ljudske prosvete, na katerih gradi vse svoje delo. Takrat so bila potrjena tudi vsa druga načela, na katerih mora voditi napredna ljudska kultura in po katerih se je SHPZ vse do danes vedno ravnala.

Na tem mestu hočemo iznesti le nekaj bistvenih točk kulturno-prosvetnega delovanja, oziroma prikazati delo v pretekli delovni dobi ter obenem nakazati bodoče naloge, v smislu delovnega načrta za zadnje trimesečje t. l.

Glavna naloga, ki jo je bilo treba izvršiti, to je izpeljati sistematičen pregled stanja naših prosvetnih društev, je bila izvršena. Bilo je treba seveda dotikrat obiskati naša prosvetna društva, da bi dobili vse potrebne podatke. Z odborniki in člani društev se je pogosto razpravljalo o delovanju ter težkočah, ki ovirajo razmah prosvetnih društev. Kljub temu, da so se v nekaterih okrajih že vršile posebne prosvetne konference, bomo morali v prihodnji dobi iste ponoviti, razen tega pa tudi izpeljati mnoge društvene občne zbore, ki so predvideni.

Odposlali smo številne solidarnostne izjave, pismene proteste, pozdrave itd. na vse konce in krake. Med njimi naj omenimo solidarnostno izjavo k stališču, ki ga je zavzela organizacija Italija-URSS ob priliki izgona sovjetskih strokovnjakov iz Italije. SHPZ je protestirala tudi pri VU glede izgona CD «Škamperle» iz njegovih prostorov ter obenem zainteresirala v tej stvari vsa vélanjena prosvetna društva. SHPZ je storila pri vodstvu radijske postaje Trst II. potrebne korake glede sodelovanja pri kulturnih oddajah, se domenila s predstavniki italijanskih kulturnih krožkov glede organiziranja bodočih skupnih prireditev, protestirala zaradi odgoditve upravnih volitev na STO itd. Ob priliki velikega praznika — razdelitja zastave SHPZ je naša prosvetna organizacija povabila mnoge predstavnike kulturnih organizacij iz držav ljudske demokracije ter druge napredne kulturnike.

Velik udarec v našem kulturno-prosvetnem delu je bila izguba prosvetnega doma na Proseka. V potožbo nam je dejstvo, da se v raznih krajih našega Ozemlja dvigajo, po iniciativi in s požrtvovalnostjo najboljših prosvetnih delavcev, novi kulturni domovi, kot bila n. pr. že otvorjena kulturna dvorana v Božičih in pri Magdaleni. V svoje roke smo dobili dvorano v Skednju, ki spet služi vzgoji in napredku našega delovnega ljudstva.

Od večjih naših kulturnih prireditev, naj omenimo le pevsko-glasbeni koncert v Avditoriju, Cirila-Metodovo slavje v Padričah, praznik solidarnosti pri Sv. Ivanu, 50-letnica PD «Fr. Prešeren» v Boljuncu ter žalna svečanost v Bazovici. Na Radio Trst II. sta nastopila pevska zbora iz Križa in Elerjev, predvidevamo pa še nastope ostalih naših zborov. Stavno tako smo poskrbeli tudi za gostovanja naših prosvetnih družin izven Ozemlja in to na Goriškem, v Doberdobu, Standrežu in Pevmi. Na Koroškem so nastopila ob priliki «Praznika tiska» prosvetna društva «Sl. Skamperle», «Zvezda», «Rdeča zvezda», «Volnik» in «Volga».

Dramske skupine izkazujejo v zadnji trimesečni dobi 5 premier in sicer: «Hlapec Jernej», «Dve teti», «Tuji kruh», «Razvalina ljubljenja» in «Prevara». Z veseljem ugotavljamo oživitev dveh pevskih zborov in to PD «Fr. Kmetič» in PD «Višava», ki sta bila že tudi večkrat nastopila.

Od 53 prosvetnih društev, kolikor bi jih bilo omeniti, je aktivno delovalo nad polovico; 22 jih je nastopilo z lastnim programom, v ostalih pa so se vršila gostovanja. V mesecih julij, september smo mobilizirali 36 društev in z njimi teritorialno zajeli vse Ozemlje, od Stivana do Božičev. V tem času smo imeli 118 kulturnih nastopov, od teh okrog 60 kulturnih prireditev. SHPZ je v tedniku «Delo» tolmačila vse svoje napore za izobrazbo naprednega slovenskega ljudstva in dvig njegove kulturne ravni.

Solska komisija je zlasti v mesecu septembru čvrsteje povzela svoje delo s časopisno kampanjo o vlogi in pomenu slovenske šole. Obravnavala je vprašanje otroških vrtcev, osnovnih šol in druge šolske probleme. Za oživitev roditeljskih svetov, je šolski komisiji znatno pripomogla k uspešnemu delu naša ženska organizacija s tem, da je SHPZ podprla pri organiziranju roditeljskih sestankov. Močna akcija za slovensko šolo in otroške vrtce je je vršila v Rocolu, na Proseku, v Boljuncu, v Dolini, v Grobljadi-Padričah, na Kolonkovcu in pri Sv. Ivanu.

Dokaz vidnega napredka dramsko-pionirskega odseka je 5 novih iger, postavljenih na odre naših prosvetnih društev. Dramski odsek je veliko pripomogel zlasti pri vajah dramskih skupin, saj kaže 67 sodelovanj pri nastopih in 22 vaj «Ljudskega odra». Pokrbel pa je tudi društvom igralcem snov.

Pevsko-glasbeni odsek je bil tri poletne mesece stalno mobiliziran. Ojačen z dvema na novo nastanovljenima pevskima zboroma deluje danes v njegovem okviru vsega 15 zborov. 2 kvarteta 1 oktet, 9 godb, 4 orkestri in 2 mandolinistični skupini. Odsek vodi evidenco 8 pevcev-solistov ter 1 instrumentalnega solista.

Pri vseh obstoječih zborih se vrše redne pevske vaje. Ker pretekla trimesečna delovna doba za predavanja ni bila primerna, smo z njimi spet pričeli v tekoči delovni dobi.

Organizacijski odsek skrbi v tej dobi za čim večjo poživitev prosvetnih društev ter za pripravo občnih zborov po društvih, ki se morajo vršiti. Pobrigati se bo moral tudi za ustanovitev roditeljskih svetov in tečaje slovenskega jezika. Drumski odsek bo moral ustanoviti nove dramske skupine.

Predavateljski odsek bo organiziral predavanja zlasti v društvih, kjer ni mogoče razviti drugo kulturno udejstvovanje. Podobno nalogo ima pevsko-glasbeni odsek, ki se mora pozanimati za porast zborov ter ustanovitev pionirskih zborov.

S tem smo le v skopih obrisih prikazali sliko izvršenega dela, kakor tudi naloge, ki jih ima SHPZ pred seboj. Dasi v svojih prizadevanjih nismo uspeli tako, kakor smo želeli, pa lahko rečemo z zadoščenjem, da smo izvrševali svoje delo dosledno in vztrajno. Zavedajoč se tega, da je vsako kulturno delo možno le v miru, se je SHPZ zanj borila, pa tudi proti mračnjaštvu, zlasti titovskemu, kateremu je bilo prosvetno delo vedno le sredstvo špekulacije, nacionalizma in razbijanja slovansko - italijanskega bratstva.

SHPZ bo tudi delovni načrt zadnjega trimesečja tega leta izvedla pod geslom: «Z ljudsko prosveto v borbo za mir, napredek, za nacionalne in socialne pravice Slovencev ter bratstvo med narodi».

Igo, ponosni smo nate!

Tiho in neopazno je šla mimo nas tretja obletnica smrti našega velikega rojaka in rodoljuba Iga Grudna, pesnika nabrežinskih kamnolomov, sesljanskega obrežja in kriških ribičev, velikega in ljubeznivega prijatelja otrok, ki je s svojo nežnostjo znal podobno kot Župančič seči s svojo otroško poezijo v globino otroške duše. Četudi je ta obletnica šla mimo nas tako tiho in neopazno, vendar nismo pozabili na Iga, na njegova velika dela, katera bomo čuvali kot svetinjo. Slava njegovemu spominu!

SZ jači mirnodobske naprave

Montaža velikanske električne centrale pri Kujbiševu in pri Stalingradu. Te nove električne centrale bodo proizvajale več električne sile kot vse električne centrale v Italijanski republiki, ki vsekakor ne spada med zaostale dežele v pogledu elektrifikacije. S pomočjo nove električne sile bo Sovjetska zveza še uspešneje spreminjala naravo. Take velikanske naprave gradi lahko samo država, ki misli na mir, na izboljšanje svojega gospodarstva in na dvig življenjskega standarda in kulturne ravni delovnega ljudstva; dežela, ki ne špekulira z atomskim orožjem in ki ne snuje načrtov, po katerih naj bi opustošila tuje dežele ali podjarmila tuje narode.

Iz poročila tovarniškega odbora Tržaškega arzenala na gospodarski konferenci

Bodočnost ladjedelnice je odvisna od razvoja pomorskega prometa v naši luki

Tehnična oprema Arzenala ne odgovarja sedanjim potrebam - Kakšno je stanje posameznih delavnic - Zastarele topilnice - Ravnateljstvo daje globe delavcem, ki nočejo delati ob nedeljah

V vrsti izvlečkov iz poročil, ki so bila podana na prvi gospodarski konferenci Enotnih sindikatov, objavljamo v tej številki poročilo tovarniškega odbora iz Tržaškega arzenala o dejanskem stanju in pomanjkljivostih, ki so jih ugotovili zaposleni delavci.

Tudi iz tega poročila je razvidno, da je bodoči obstoj tega podjetja docela odvisen od procvita naše luke in poživitve potniškega in trgovskega pomorskega prometa.

Z vidika tehničnih naprav in sistema dela je Tržaški arzenal nedvomno ena izmed najbolj zastarelih in nazadnjaških ladjedelnic.

Delavnice so majhne, neprimerne, brez naprav za ogrevanje in potrebnih tehničnih naprav. Več kategorij delavcev kot n. pr. strugarji, kotlarji, varilci in cevarji imajo delavnice razmeščene skupno z drugimi kategorijami. Nadalje obstajajo tudi delavnice, ki sploh nimajo lastnih naprav, tako da morajo podrediti svoje delo razpoložljivosti druge delavnice.

Delavnica kovačev, kjer delajo tudi kotlarji ima zastarele topilnice, ki delujejo na oglje, s pomanjkljivimi napravami za zrak, tako da se dim širi po vsej delavnici. V poletnem času se temu lahko odpomore s tem, da se odprejo vsa okna in vrata. Vse drugače pa je v zimski dobi, ko morajo delati v zaprtem prostoru, nasičenim z dušljivim dimom. Delavci in tovarniški odbor so že neštetokrat protestirali pri ravnateljstvu ter zahtevali, naj bi se za kurjavo pri topilnicah uporabljala nafta ali pa da bi se vsaj postavile naprave za ventilacijo. V odgovor pa so prejeli doslej samo obljube.

Delavnica za izdelke iz kovin, ki predstavlja danes jedro podjetja, je v resnici ena izmed najmanj odgovarjajočih tehničnim zahtevam. Izvzemši premični sveder, so ostale naprave zastarele in v neredu. Stanje te delavnice je bilo sicer že večkrat obrazloženo ravnateljstvu in postavljeni so bili tudi konkretni predlogi. Slednje pa se izgovarja, da ne more nabaviti strojev, ki bi bili nujno potrebni tej delavnici, češ da stanejo preveč.

Delavnica strojev, to je tista, ki skrbi za obratovanje vsega Arzenala, bi morala biti najbolje opremljena. V resnici pa lahko trdimo, da je prav ta najbolj pomanjkljiva. Predvsem je majhna, temna in slabo razmeščena. Delovna miza je postavljena na neprimernem prostoru in razpolaga samo s petimi starimi privijali in tremi predali za orodje. Petih privijal pa se mora posluževati 30 delavcev, kar je nemogoče tudi zaradi pretesnega prostora. V splošnem je ta delavnica nehigienična.

V tem bežnem pregledu stanja našega podjetja smo se omejili le na tri delavnice. Že s tem je dovolj jasno dokazano, v kakšnih tehničnih in higienskih pogojih morajo delati delavci. Kljub temu so dela izvršena v splošno zadovoljstvo naročnikov, ki se poslužujejo našega podjetja. Kljub številnim drugim pomanjkljivostim, ki jih nismo navedli in po daljšem obdobju krize, ko so se morali zadovoljiti delavci samo s tremi delovnimi dnevi v tednu, pa ima naše podjetje sedaj še precej dela. To pa zaradi zapadlosti rokov izročitev naročil. Delavci so primorani delati tudi preko 80 ur tedensko. Prišlo je celo že do tega, da se delavcem, ki nočejo delati ob nedeljah, nalaga globa.

Kar se pa tiče stružnice in mehanike, sta slednji sedaj aktivni z delom, ki pa ni stalno. Dočim imamo druge delavnice, ki životarijo v brezdelju, v kolikor niso celo v likvidaciji, kot n. pr. slikarji in tapetniki, kjer je bilo svojčas zaposleno znatno število delavcev, ki so delali s polno paro

Delavnica mizarjev, ki je med najbolj modernimi in dobro opremljenimi tega podjetja pa je stalno pasivna. Sedaj pa se nahaja v krizi, ki vzbuja med delavstvom resno zaskrbljenost. Ravnateljstvo namerava namreč znižati število zaposlenih delavcev. Iz preučitve stanja te delavnice in drugih, ki jim preti likvidacija, je jasno razvidno, in to nam potrjujejo tudi izkustva iz preteklosti, da je tej krizi v veliki meri krivo pomanjkanje prihodov potniških ladij v našo luko. Potniške ladje so bile za to podjetje nekoč vir dela in zaslužka.

Zaradi tega ne bo imel Tržaški arzenal tistega procvita kot v preteklosti, če ne bo postalo naše pristanišče, kot je bilo že nekoč, opremna luka in pristanišče za prihode in odhode rednih pomorskih prog.

Prav zaradi tega bi moralo biti zainteresirano pri akciji Odbora za obrambo tržaške luke ne samo delavstvo Tržaškega arzenala, marveč tudi vodstvo podjetja. Kakor znano, so se vsi delavci, zaposleni v Arzenalu, že od prvega trenutka uvrstili v akcijo tega odbora in bodo tudi nadaljevali svojo borbo, dokler ne bodo vrnjene našemu mestu njegove ladje.

Položaj Tržaškega arzenala vzbuja resno zaskrbljenost tudi iz razloga, ker so se vsa naročila omejevala doslej le na popravila in preureditve ladij, ki so bile poškodovane v teku zadnje vojne, ali pa na popravila potopljenega ladjevja, ki je bilo potegnjeno iz morskih globin. Toda tudi ta naročila se bodo prej ali slej izčrpala in v resnici gredo tudi že h kraju. Če ne bo torej naša luka zopet prevzela svoje prejšnje funkcije, ki ji po vsej pravici pripada, bo tudi Tržaški arzenal obsojen na krizo in morda celo na popolno upropaščenje. S sedanjimi tehničnimi napravami nikakor ni misliti da bi v načrtih proizvodnje lahko konkurirali z drugimi, bolj modernimi ladjedelnicami, ki razpolagajo s tako tehnično opremo, katera zdaleka nadkriljuje našo.

Titofašisti ga imajo na vesti

(Ob obletnici smrti heroja IVA - LOLA RIBARJA)

27. novembra 1943. je padel eden izmed vodilnih stebrov komunistične mladine Jugoslavije Ivo Lola Ribar. Padel je v trenutku, ko je imel odleteti z zrakoplovom v Sovjetsko zvezo. Njegova pot v SZ pa ni bila po volji kliki titovskih trinogov, zato so preko svojih agentov izdali ustašem oz. nacistom kraj in čas odhoda. Znano je namreč, da so za odhod Ribarja vedeli samo nekateri vodilni elementi, kot n. pr. Tito, Rankovič in Djilas in pa angleška vojaška misija pri Glavnem stanu NOV in POJ, ki je bila, kot je vsem znano, pravcato gnezdo špijonskih agentov. Na podoben način kot Lola Ribar je izginilo na stotine najboljših komunistov Jugoslavije. Na podoben način sta izginila tudi dva tržaška voditelja KP tov. Frausin in Kolarič. Izdajalska klika Tita in Rankovića je že za časa borbe in še prej podtalno rovarila v komunističnem pokretu. O tem ni danes več nobenega dvoma. Toda gotovi smo, da bo morala ta izdajalska in morilska klika kmalu dati obračun za vsa grozodejstva, ki jih je zakrivila in da se bo zasužnjeno jugoslovansko ljudstvo maščevalo za svoje najboljše voditelje, med katere je spadal tudi heroj Ivo Lola Ribar!

- Mir. Kaj je plemenitejše in kaj lepše od cilja - posvetiti vse svoje sile borbi za srečo svojega naroda, za očuvanje in učvrstitev miru v svetu?

N. Frolov

KAKO TRŽAŠKA OBČINA SKRBI ZA GORNJO OKOLICO

Opensko strelišče so izbrali za zgraditev nove klavnice

Demokristjanski poglavarji tržaške občine so namerno oskrunili kraj, ki je bil napojen z mučeniško krvjo najboljših sinov naše dežele - Še nekaj o perečih vprašanjih Občin - Za 4000 prebivalcev ni kopališča

2. Kakor smo obljubili, nadaljujemo z obravnavo raznih perečih vprašanj, ki bi jih morale tržaške občinske oblasti rešiti na Občinah. V zadnji številki našega lista smo pisali, kako vojaške in civilne oblasti zanemarjajo obnovo hiš, ki so bile porušene od bombardiranja v teku zadnje svetovne vojne, danes pa bomo pregledali druge nujne potrebe Opencev.

Občine so postale pravo tržaško predmestje in prebivalstvo je zlasti v zadnjem času zelo naraslo. Danes prebiva na Občinah preko 4.000 ljudi ne vštevši vojaštva in policije. Mnogo družin prebiva v izredno slabih stanovanjih, v katerih ni niti osnovnih higienskih naprav. Zaradi slabega zaslužka si stanovalci ne morejo napeljati vodovoda v svoja stanovanja. Na stotine družin nima primernega prostora za pranje, zato morajo opravljati to delo v kuhinjah ali celo na sosedovem dvorišču, kar ni prijetno niti za gospodinje, niti ne za estetiko kraja.

Že davno so Openci zahtevali od tržaške občinske uprave, naj poskrbi za zgraditev javne pralnice, ki bi gospodinjam zelo olajšala napore, obenem pa bi izboljšala higieno v trgu. Medtem ko so demokratične občinske uprave v Dolini in v Miljah zgradile pralnice celo v majhnih vaseh, je tržaška občinska uprava popolnoma pozabila na to vprašanje.

Drugo vprašanje, ki je za Opence tudi perečega značaja, je javno kopališče. Oblasti bodo sicer oporekale, češ, da so Občine v bližini mesta in da je zveza z mestom stalna in redna ter da se Openci hodijo kopat v mestna kopališča. Takšne račune, ki jih mi imenujemo računi brez krčmarja, lahko dela samo tisti, ki mu ni mar za tisoč lir. Delavec pa, ki ne zasluži niti za najnujnejše potrebe svoje družine, dela račune drugače. Vsak človek se more vsaj enkrat na teden okopati (ne govorimo o tistih, ki so zaposleni pri raznih delih, ki zahtevajo vsakodnevno kopanje). Prevoz z Občin v Trst in povratek stane 100 lir, kopališče najmanj 150 lir, skupno mora delavec torej potrositi na mesec po 1000 lir. To samo za kopanje. Kaj pa njegova družina? Pri tem nismo všteli vrednosti časa, ki ga delavec potrati za to. Na to bi moral gospod Bartoli pomisliti predno trati svoje energije z «visoko politiko» in ki kaj rad pošilja razne brzojave, ki naj bi svetu prikazali Trst kot «italianissimo» mesto.

Tretja velika pomanjkljivost, katere je kriva tudi današnja uprava tržaške občine, so javna stranišča. Nad to pomanjkljivostjo se zgražajo ne samo Openci, temveč tudi številni izletniki, ki kaj radi zahajajo

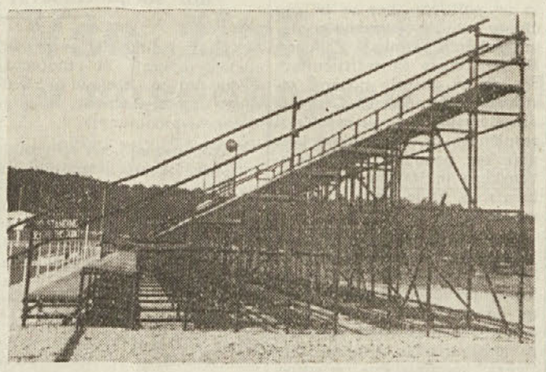

Okupacijska oblast je zgradila za svojo vojsko in za svoje državljane, ki so nastanjeni na Občinah, celo moderno športno igrišče. To je napravila še predno je obnovila hiše, ki so jih porušile njene bombe v teku zadnje vojne. Mislimo tu na hiše, ki so služile civilnemu prebivalstvu in v katerih ni bilo sovražnih vojaških objektov.

na Občine, zlasti ob nedeljah. Skrajni čas je, da se občinska uprava spomni na ta vprašanja ter da ukrene vse kar je potrebno za odstranitev te pomanjkljivosti, ki ne dela časti ne kraju in ne tržaškim občinskim poglavarjem.

Na prvi pogled zgledajo Občine kot lepo urejeno naselje. Če se pa človek poda v stari predel trga, to je v staro vas, se kaj kmalu prepriča, da ni tako, kot bi izgledalo na prvi pogled.

Ceste proti Trstu, Sežani in proti Proseku, so lepo asfaltirane in dnevno snažene od občinskih pometačev. Stranske ulice pa so razorane od vode, ozke in tudi umazane. Ko dežuje postanejo te poti pravcati potoki. Seveda v notranjosti stare vasi in po okoliških stranskih ulicah ni kanalizacije, kar stvar še poslabša. Vsa voda se namreč steka v velike doline ob carinarni na cesti proti strelišču. V teh dolinah stoji nato voda po cele tedne. Ker pa je v njih mnogo smeti in druge nesnage, se v omenjenih dolinah na tak način ob deževnem vremenu ustvarja pravcato močvirje, v katerem se zlasti v poletnem času pase raznovrsten mrčes, zlasti pa komarji in muhe, poleg tega pa iz tega močvirja prihaja sila neprijeten duh, ki okužuje vso bližjo okolico.

Mi razumemo, da občinska uprava skrbi predvsem zato, da so lepo urejene krasne asfaltirane ceste ter da je na njih čim udobnejša vožnja z luksuznimi avtomobili s katerimi se vozijo zlasti tuji državljani, toda ne razumemo, kako to, da po logiki istih gospodov — t. j. občinskih poglavarjev — nimamo mi ubogi občani tržaške občine vsaj toliko pravice, da bi bili preskrbljeni z najosnovnejšimi urbanističnimi zahtevami in to tembolj zato, ker plačujemo občinske davke mi, ne pa tujci.

Ko se gospod Bartoli in njegovi sodelavci pripeljejo na Občine, naj si ogledajo vaške ulice, obcestne zidove in porušene hiše. Le tako si bodo lažje ustvarili pravo sliko resničnih Občin!

Pred nedavnim so na Občinah porili novo klavnico, ki jo gradijo ob cesti proti strelišču. Ta zgradba je bila sicer potrebna, toda Openci in mi smo trdno prepričani, da bi se za take vrste zgradb dobilo mnogo primernejši kraj kje drugje v okolici Občin. Kot je znano (o tem smo poročali svojčas tudi v našem listu) je občinska uprava kar tako na svojo roko sklenila, da postavi klavnico tik ob strelišču in pred spomenikom, ki ga je tržaško demokratično ljudstvo postavilo v spomin 71 talcem, ki so jih ustrelili nacisti 3. aprila 1944 in ne daleč od spomenika Pinka Tomažiča in njegovih tovarišev. Ali niso občinski poglavarji prav nič pomislili na to, predno so določili, da se klavnica zgradi tam, kjer so fašisti in nacisti umorili 76 najboljših sinov našega ljudstva in borcev za svobodo in boljšo bodočnost našega Ozemlja? Oskrumba kraja, ki je bil napojen z mučeniško krvjo teh borcev je groba žalitev za vse, ki so trpeli pod nacifašizmom in za vse demokrate, Slovence in Italijane. Občina bi bila morala ta kraj proglasiti za narodno svetišče in ne ga oskruniti! Kje je torej čut krščanstva, s katerim se ponašajo demokristjanski vlastodržci? Poleg tega pa bo nova klavnica ovirala nadaljnje širjenje Občin v smeri proti Sežani.

Za danes naj zadostuje, prihodnjič pa še nekaj o drugih vprašanjih Občin in Opencev.

G. R.

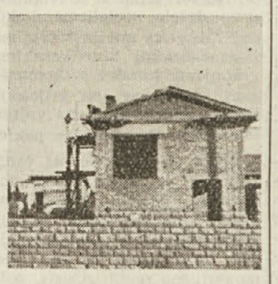

Demokristjanska občinska uprava ne spoštuje niti žrtev nacističnega besa. Opensko strelišče je svet kraj za slehernega poštenega človeka, Slovenca ali Italijana, saj je na njem prelilo svojo kri toliko najboljših sinov naše dežele in našega mesta. Kot bi ne bilo primernejšega mesta v okolici Občin, je občinska uprava izbrala prav kraj tik ob strelišču za postavitev nove klavnice.

LJUDSKA PROSVETA

Pojutrišnjem, 3. decembra, poteče 151 let, kar se je rodil v Vrbi na Gorenjskem naš največji pesnik, mojster slovenske lirike, France Prešeren.

Ni ga danes kulturnega človeka v svetu, ki bi mu bilo neznano njegovo ime. Njegove «Poezije» so pravemu Slovencu sveta knjiga; vodile so ga skozi najtežjo dobo njegove zgodovine in mu tudi danes usmerjajo korak resnicni svobodi naproti.

Prešernov genij, vir pravega patriotizma in najplemenitejše človečanske misli, nam bo pomagal graditi dalje našo slovensko kulturo, ki bo globoko zajemala iz bogate zakladnice slovenskega duha.

Ljubimo svojo rodno grudo tako, kot jo je ljubil Prešeren! Spoštujmo vse narode, ki kot naš slovenski, hrepene dočakat tisti veliki dan, ki ga je bil napovedal v «Zdravljici» nesmrtni videc: ko bo prepir iz sveta pregnan in sleherni zemljan prost okov, ki mu danes še režejo v živo meso...

* * *

PRIREDITVE:

Jutri popoldne ob 16. uri priredi ZDZ praznik žena v Boljuncu. Na sporedu je tudi kulturni program, pri katerem bo sodeloval domači pevski zbor pod vodstvom pevovodje tov. Draga Žerjala. Boljunčani bodo tudi tokrat prav gotovo napolnili dvorano do zadnjega kotička. In ne bo jim žal!

* * *

V PD «Zvezda» Podlonjer bo jutri, v nedeljo, ob 17.30 uri proslava Oktobrske revolucije s kulturnim sporedom, pod oznako «Vse za mir», v režiji tov. Košute.

* * *

6. XII. priredi PD Tomažič miklavževanje z igrico «Snegulj-čico» v italijanščini in z že znano «Dve teti» v slovenščini, mimo raznih deklamacij in drugih točk sporeda. Pričetek ob 20. uri.

* * *

V PD «Simon Jenko» bo isti dan ob 19. uri lep kulturni večer, katerega spored, posvečen našim najmlajšim, bo gotovo vsem ugajal posebno lepa igrica in deklamacije.

* * *

Križani so gostovali v Skednju

V naši skedenjski dvorani smo v soboto zopet imeli novo kulturno prireditev. Tokrat so nas obiskali Križani ter uprizorili Turgenjeva dramo «Tuji kruh», ki je močno vplivala na gledalce, bodisi po svoji lepi vsebini, kakor tudi po vzorni izvedbi od strani igralcev. Hvaležni smo igralcem, ki nam znajo nuditi tako plemenito dušno hrano v smislu napredne ljudske kulture ter jih vabimo naj nas čimpreje zopet posetijo.

* * *

Prireditev v CCP «Pisoni»

V soboto, 24. novembra je bil v krožku «Pisoni» kulturni večer. Gostovali sta dramska skupina iz PD «Škamperle», ki je uprizorila Moranin «Venček» in pevski zbor Sv. Ivan - Podlonjer. Tako igra, kakor petje, sta pripomogla k splošnemu dobremu razpoloženju poslušalcev, ki so zadovoljno sledili sporedu.

* * *

Standekerjeva «Prevara» na Kontovelu

Igralci iz Sempolaja in Prečnika so nas v nedeljo s svojo uprizoritvijo «Prevare» na Kontovelu prijetno presenetili. Resnično nismo pričakovali toliko od preprostih igralcev, da so zmožni nuditi tako dovršeno igro. Marsikateri domačin je z nekakšnim nezaupanjem prišel v dvorano, toda v teku igre in vse do konca je bilo toliko navdušenja in odobravanja kot le malokdaj. Ne vedeli bi koga od igralcev bolj pohvaliti, kajti vsi so bili prav na mestu

* * *

Kulturna prireditev v Nabrežini

V nedeljo 25. novembra t. l. so nam Križani pripravili v Nabrežini lepo kulturno prireditev. Kot prva točka je nastopil dekliški pevski kvartet, ki je s svojimi svežimi in ubranimi glasovi zelo lepo zapel nekaj pesmi. Kvartet je nastopil tudi v odmoru med igro in zapel skupno s svojim dirigentom Zerjalom še eno veselo pesem. Mlade pevke in dirigent so želi vse priznanje občinstva. Po petju je nastopila dramska skupina s Turgenjeva dramo «Tuji kruh». Lepo podajanje igralcev kakor tudi globoka vsebina igre sta na vse navzoče močno vplivali.

Marija Cesarjeva

ŠTIRI SKODELICE

(MIKLAVŽEVA ČRTICA)

Mama Tina je stala ob ognjišču in hitela mešati polento. Ravnokar je prihitela iz tovarne, komaj da si je za silo oprala obraz in roke in že je morala misliti na potrebe svoje družine. Bila je trudna in izmučena. Nosnice, grlo, usta je imela polne zoprnega tobačnega prahu, vsa obleka ji je po njem zaudarjala. Nikdar se ni mogla otresti tega težkega smradu, ki ga je prinašala iz tovarne in ji je povzročal takšne bolečine v glavi.

Okrog mize so sedeli njeni štirje otroci in, med tem ko so čakali na večerjo, živo med seboj čebljali.

V sobi je kašljal in stokal njen mož, ki je že leto dni bolehal.

Mama Tina je razmišljala: «Da bi mogla vsaj od časa do časa kupiti jajce za bolnega očeta ali pa košček mesa. Toda z njeno plačo je to nemogoče. Pa tudi za otroke bi bilo treba poskrbeti. Najstarejša, ta čudna, molčeča deklica, sama vase zaprta, potrebuje čevljev. Srednja se nekako hitro razvija in vse ji je že pretesno; morala bi ji kupiti obleko. Najmlajša dva...

«Mama, kaj nam bo prinesel letos Miklavž?» ...najmlajša dva sta slabotna. Njima bi bilo treba zdravnika in nege, toda kje vzeti?

«Mama-a, kaj nam bo prinesel letos Miklavž?»

Mama Tina je začutila, kako jo nekdo vleče za krilo in se osvestila. Saj res, otroci so se med seboj pogovarjali o Miklavžu, ona pa ni nič slišala, tako se je zatopila v svoje skrbi. Sedaj je stala pred njo najmlajša od hčerk, jo gledala s svojimi velikimi sivimi očmi in nestrpno pričakovala odgovora. Kaj naj ji reče?

«Bo že, bo že draga! Saj ste bili vsi pridni, gotovo se bo spomnil tudi na vas in vam kaj prinesel.»

«Toda kaj, to mi povej, mama! Mi vsi bi radi toliko lepih reči, kot jih prejemajo drugi otroci. Jaz bi punčko, mama, takšno, kot jo ima tetina Nada. On pa — pokazala je s prstkom na bratca — bi rad konjiča in vozliček, da bi nas vozil tja do Bazovice!» Drugih krajev otroci niso poznali in Bazovica jim je bila ves svet. «Ali bo, mama?»

«Veš draga, težko je Miklavžu vse zadovoljiti. Pa tudi star je in ne more tolikih svari nositi. Nekaj vam bo pa le prinesel. Prav gotovo vam bo. Samo pridni bodite. Na, odnesi očetu čaj, slišiš kako kašlja.»

Mala je odhitela v sobo in mati se je ponovno zatopila v svoje misli. Dobro, da so jo otroci spomnili, sicer bi bila kmalu pozabila, da je nocoj Miklavžev večer in da je treba otroke kakor koli razveseliti. Tega dne se je skoro vedno bala, ker je vsako leto pripravila otrokom, kar je pač mogla, čisto majhno veselje, ki ga je spremljalo tudi veliko razočaranje otrok, ko so videli pri drugih otrocih lepe darove, medtem ko so bili na njihovih krožnikih vedno le orehi in kakšno jabolko. In to je mamo silno bolelo. Ljubila je svoje otroke, življenje bi dala zanje, toda v njen dom se je vgnezdila beda in ni se je mogla otresti. Letos jim je vseeno pripravila nekaj posebnega, ali to je ni nič preveč veselilo...

Otroci so povečerjali, postavili na okno vsak svoj krožnik in končno polegli, seveda z namenom da ne spijo, temveč da čakajo Miklavža in vidijo, kakšne darove jim bo prinesel.

Mama Tina je pospravila kuhinjo, sedla k petrolejki in dolgo šivala. Ko je končno vstala in se še neslišno vrtela nekaj časa po sobi, so otroci že sladko spali. Tu pa tam se je iz njihovih grl izvil vzdih, nekdo je v sanjah nekaj govoril, gotovo se je pogovarjal z Miklavžem. Naravnala je še budilko, da je ne bi zjutraj premagala utrujenost in bi zamudila v tovarno, ter legla k počitku.

Ko je zjutraj vstala, je vroče želela, da bi odšla še predno bi se otroci zbudili. Toda danes ni bil dan za spanje. Takoj za njo so poskakali tudi otroci s postelj in stekli k oknu po svoje darove. Slišala jih je, kako so v sobi veselo vzklikali in vsi vprek govorili. Kmalu na to so prihiteli v kuhinjo, vsak s svojim krožnikom, da pokažejo mami, kaj jim je prinesel Miklavž. Velika novost! Kraj tradicionalnih orehov in jabolk je stala na vsakem krožniku lepa porcelanasta skodelica, predmet velikega otroškega navdušenja in veselja

Toda naenkrat ne nekdo oglasi: «Mama, moji skodelici manjka roč!»

«Tudi na moji je odbit!» se kot odmev oglasijo ostali trije.

In res, vsem štirim skodelicam so bili ročki odbiti. Čudno. Mali otroci, komaj za ped večji drug od drugega, niso mogli doumeti tega pojava.

«Mama ,mama, zakaj so tako lepim skodelicam odbiti ročki? Zakaj nam ni Miklavž prinesel celih?»

Mama Tina, ki je bila že pripravljena za odhod, je trudno sedla mednje ter dejala: «Veste otroci, Miklavžu se je zelo mudilo, saj veste koliko dela ima ko mora v eni noči po vsem svetu raznesti darove. In tako, namesto da bi skodelice lepo položil na krožnike, jih je v naglici kar od daleč vrgel skozi okno. Zato so se roči odbili.»

Otroci so bili premajhni, da bi mogli še dalje razmišljati. Kmalu so pozabili na to pomanjkljivost in njihovo veselje ni bilo prav nič skaljeno: še zanimivejše so postale njihove štiri skodelice. Mamo Tino pa je zapekla laž, ki jo je bila prisiljena izreči. Obrnila se je in naglo stekla po stopnicah, da ne bi otroci opazili njenih solz, da jim ne pokvari nedolžnega veselja.

* * *

Zvečer, ko je mama Tina spet šivala pri svoji petrolejki, je prihitela njena sestra, kuharica pri imenitni družini in nestrpno radovedno vprašala: «No, kaj so rekli? Kako so otroci sprejeli skodelice?»

«Da si jih videla, je žalostno odgovorila mama, takšnega veselja menda še niso doživeli. Le poglej v sobo Vsak ima pri vzglavju svojo skodelico; niti ponoči se niso hoteli ločiti od njih.»

«Zakaj pa tako žalostno govoriš? Ali nisi tudi ti zadovoljna, da so veseli?»

«Ne draga, ne morem si kaj, da neprestano ne mislim, da se morajo otroci poštene delavske družine zadovoljiti s tem, kar so drugi odvrgli. Saj si ti te skodelice pobrala v smeteh, kamor jih je vrgla tvoja gospodinja, ker jih ni več rabile. Ves dan se mučim z vprašanjem, ali bo vedno tako? Naši otroci bi morali vendar imeti boljše življenje, ko bodo odrasli...»

Sestra jo je z začudenjem pogledala in zmajala z glavo, kot da teh maminih misli ne razume...

TU PA TAM...

EVO JIM «UMSCHU(H)LUNG» — *Kakor vidimo, titofašiste nekam zelo srbi potovanje tov. Malalana v Moskvo in si s tem vse preveč belijo svoje slamnate možgane. Revšeta že res ne vedo več, kaj bi vsega natvezila svojim redkim brezplačnim bralcem. Titovski iznajditelji «Umschu(h)lung» pa naj se nikar ne razburjajo in naj raje povejo, kako se kaj počuti njihova funkcionarka Spela, o kateri se v titovskih vrstah v strogem «incognito» marsikaj šušlja. Govori se celo o neki «izključitvi». «Neuradne» vesti pravijo, da je bila baje poslana na «zdravljenje» v Slovenijo. Kakor vidimo, ni treba torej, da titofašisti iščejo «Umschu(h)lung» drugje, ker jo imajo že pred lastnim pragom in jo morajo uporabljati celo proti svojim «najzvestejšim».*

Vsekakor smo prepričani, da bi vse njihove plačane podrepnike zelo zanimalo vedeti, kako napreduje «zdravje» ognjevite funkcionarke. To niso vendar mačje solze, saj gre za enega izmed stebrov njihove «desetti-sočglave« ženske organizacije.

Toda to je le ena izmed titovskih «Umschu(h)lung». Kaj pa bivši tajnik titovske «OF» in «factotum» v generalštabu v ul. Ruggero Manna? Tudi on je že pred časom brez slovesa izginil. O titofašistu Voju Godini smo že parkrat pobarali «Primorskarje», toda zaman. Molčijo kot grobovi. Kakor izgleda, se je tudi ta «steber» sesul v prah in pepel. Torej še ena «Umschu(h-)lung», zaradi katere pretaka marsikatera «primadonna» iz titovskih vrst še danes grenke solzice.

Le korajžno na dan z besedo in naj titofašisti kaj več povedo, kako napreje «Umschu(h)lung» teh dveh podrtih «stebrov». Če je «Primorski» že tako «ganljivo zaskrbljen» za našega tov. Rika, bi moral po vsej logiki še bolj dosledno poročati o napredovanju «Umschu(h)lung» svojih političnih «stebrov».

«VEDREMO» IN ... SE BODO ČAKALI — *Da tedna je že minilo, odkar je «Primorski» napovedal pravo Sodomo in Gomoro v vrstah slovenskih članov naše Partije. Titofašisti so pač pričakovali, da bodo ustvarili s svojo «papirnato pobuno» pravo revolucijo med našimi tovariši. «Primorski» je postal torej že pred 14 dnevi kar nestrpen in ni mogel več brzdati svojega gobezdavega jezička ter je v svojem «vederemo» težko pričakoval pravi blisk in grom. Morda so dali titovci, misleč, da bodo naši tovariši nasedli njihovim bednim letakom, že vnaprej tiskati par tisoč izvodov svojih «oefarskih» izkaznic za «množično» vpisovanje v njihovo še bolj «množično» organizacijo.*

Toda ponesrečeni titovski letaki so imeli koncem koncev res veliko smolo. Končali so dokaj klavrno v cestnem blatu in še krave njih niso povohale, kaj šele naši tovariši. Škoda, da so bili po obliki premajhni, ker bi se jih dalo v nasprotnem primeru vsekakor bolje uporabiti.

Le zakaj je «Primorski» po svojem prvem «vederemo» umolknil? Ali titofašisti še vedno čakajo? Le naj čakajo, cesar ne bodo nikdar dočakali. Tudi če si pustijo rasti brado in lase kot svoj čas četniki v pričakovanju kraljevega povratka v Jugoslavijo.

PREPOZNO SO SE NAROČILI — *Kakor vidimo, je postala liparska «Demokracija» v zadnjem času stalen naročnik na vsakovrstne, več ali manj obilne «časnikarske race», ki jih gotovo prejema iz že zastarelih in zaprašenih ameriških protikomunističnih «verodostojnih» virov. Skoro ga ni tedna, da ne bi ta «edini neodvisni slovenski list» serviral kako novo bedastočo, kot n. pr. o «ukazu, da morajo nositi člani enotne socialistične stranke v Vzhodni Nemčiji svoje partijske izkaznice v posebnih zavojih okrog vratu. To je pa le en primer, kako skušajo pitati svoje pristaše s takimi «racami», ki sicer niso nič novega. Saj dobro vemo, kje jih redijo. So pač eni in isti viri, ki so že najmanj stokrat pisali, da je «v Sovjetski zvezi izbruhnila revolucija» ter že neštetokrat o «Stalinovi smrti».*

Take časnikarske race se redijo že od leta 1918 dalje. «Demokracija» se je torej naročila zelo pozno in na liparsko smolo prav v času, ko se najde vedno manj želodcev, ki bi jih bili pripravljeni prebavljati. Torej zelo slab «kšeft» na celi črti za «edini slovenski neodvisni list». Pisanje takih «bal» jih prav gotovo ne stane veliko truda, ker je treba verjetno samo prevajati. Kljub temu pa so morali umskemu revežu, ki se ukvarja s takimi bedarijami, zlesti možgani najmanj v pete, če jih morda celo že ni nadomestil s kako drugo tvarino.

«Kam gre Jugoslavija»

je snov konference, ki bo drevi ob 20. uri v DoMJU, kjer bo govoril tov. Stane Bidovec. Ista konferenca bo drevi ob 20. uri tudi v MEDJI VASI, kjer bo govoril tov. Markovič Alojz - Zvonko.

Jutri, 1. t. m. ob 16. uri pa bo ta konferenca v PODLONJERJU. Govoril bo tov. Siškovič Karel - Mitko.

Spored konferenc v prihodnjem tednu

Prihodnji teden bo vrsta konferenc o «Današnji Ameriki» in sicer v torek 4. t. m. v KINU OB MORJU, v sredo 5. t. m. v KRIZU ter v četrtek 6. t. m. v MILJAH.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

PROTEST TOV. POGASSIJA PROTI ŽUPANOVI DOMIŠLJAVI BRZOJAVKI

Bartoli še zdaleka ne predstavlja vsega prebivalstva našega Ozemlja

Župan nima nikake pravice, da pošilja brzojavke "v imenu vsega prebivalstva„ - Vprašanja naših svetovalcev tov. Brauna in Radicha - Resolucija komunistične skupine sovjetskemu delegatu Maliku in številne resolucije organizacij in prebivalstva

Na torkovi občinski seji v Trstu je stavil tov. Pogassi takoj v začetku seje županu vprašanje glede brzojavke, ki jo je slednji poslal sovjetskemu delegatu Maliku «v imenu vsega prebivalstva» in s katero je protestiral proti sovjetski noti glede STO V svojem odločnem protestu je tov. Pogassi poudaril, da župan sploh ne bi imel pravice govoriti niti v imenu večine, ker se je položaj od zadnjih volitev do danes bistveno spremenil. Po eni strani protestirajo proti doslednosti SZ, ki zahteva ustanovitev STO, po drugi strani pa italijanska vlada baranta s Titom z našim Ozemljem.

Župan je skušal odbiti obtožbe in protest tov. Pogassija, kar pa se mu ni posrečilo, ker so bile argumentacije našega svetovalca za Bartolija docela porazne.

Sledila so nato vprašanja, ki jih je postavil tov. Braun merodajnemu odborniku glede nesreč ki se pogostoma dogajajo s plinom ter ali je vest o bodočem povišanju cene plina resnična. Na prvo vprašanje je hotel Bonetti ironizirati, glede povišanja cene plina pa se je skliceval na demanti demokristjanskega «Giornale di Trieste», ki pa ni nikakor jasen.

Tov. Radich je nato vprašal župana, kdaj bo prišla na vrsto razprava o povišanju najemnin, nadalje glede dozdevne intervencije občine v sporu med delavci in vodstvom «Aquile» glede ukinitve tovarniške menze. Tretje Radichevo vprašanje pa se je nanašalo na enostransko sestavo mestnega odbora za pomoč poplavljencem, v katerem niso zastopani delavci in ne občinska opozicija. Župan je zagotovil, da se bo o najemninah razpravljalo na prihodnji seji, dočim se je glede sestave odbora za pomoč poplavljencem skliceval na neke okrožnice iz Rima. Na podlagi slednjih bi bil seveda po županovem mnenju, odbor pravilno sestavljen.

Tov. Radich se je v zaključku ponovno uprl nedemokratičnemu stališču, ki ga je zavzel Bartoli ter pristavil, da bi utegnil tak, enostransko sestavljeni odbor negativno vplivati na čut radodarnosti znatnega dela prebivalstva. Vztrajal je, naj se v odbor vključijo tudi delavski zastopniki in predstavniki opozicije v mestnem svetu.

V zvezi z Bartolijevo dokaj domišljavo brzojavko je naslovila komunistična občinska skupina sovjetskemu delegatu Maliku svojo resolucijo, v kateri izraža ogorčenje zaradi županove brzojavke, ki še zdaleka ne predstavlja mnenja vsega prebivalstva. Resolucija naših svetovalcev ugotavlja med drugim, da je ta županov postopek tem bolj obsodbe vreden, ker uradno izjavlja, da je proti razkosanju STO in se sklicuje na tristransko noto, po drugi strani pa zastopa mešetarsko politiko De Gasperija, ki stremi prav za razkosanjem našega Ozemlja. Ugotavlja tudi, da župan ne zastopa vsega prebivalstva STO ne formalno in ne politično, ker so tri občine v coni A zastopane po demokratičnih upravah. Za cono B, kjer vlada titofašistični teror pa ne obstoja nobeno zastopstvo. Komunistična skupina poudarja v svoji resoluciji resničnost vsebine sovjetske note ter poudarja težnje slovenskega in italijanskega prebivalstva, ki je proti vsakemu razkosanju.

Slične resolucije, v katerih je obenem izražena hvaležnost Sovjetski zvezi in njenemu delegatu pri OZN Maliku za stalna in vztrajna prizadevanja, da se izvede mirovna pogodba, so poslale med drugimi tudi Zveza komunistične mladine, Zveza demokratičnih žena, «Demokratična solidarnost», občinski odbor v Miljah ter delavci iz raznih tržaških tovarn, prebivalstvo mestnih in okoliških sektorjev, med temi prebivalci Magdalene.

Pregled za potrditev plemenskih bikov

Obveščajo se zainteresirani živinorejci da se bo vršil prve dni decembra jesenski pregled za potrditev plemenskih bikov.

Pregledani bodo bikl, katerih veljavnost potrditve (letna in polletna) poteče v kratkem, ter bikci, ki so rojeni med oktobrom 1950 in januarjem 1951.

Že potrjene bike in bikce, ki izhajajo od sclekcioniranih (odbranih) krav, ni treba prijaviti, ker bo to preskrbel urad. Vse ostale bikce je treba prijaviti še v tem mesecu komisiji za potrditev plemenskih bikov v ulici Ghega štev. 6, I.,

Za primer, da kakšen bikec ne bi bil pregledan, ker ga lastnik ni prijavil, se bo smatral za prikritega. Proti lastniku se bo postopalo, kot predvideva zakon.

Občinski svet v Nabrežini soglasen s sovjetsko noto o STO

Glasovanja sta se vzdržala le predstavnika "Torre„ - Nadaljevanje razprave o zimskih delih - Odobritev prodaje občinskih zemljišč

Na ponedeljkovi seji občinskega sveta v Nabrežini je župan najprej poročal o uspehih nabiralne akcije za pomoč poplavljencem, ki je v teku pod odkriljem občinske uprave, katera bo iz svojih fondov kupila tudi 50 odej za prizadete. Ob tej priliki je ostro ožigosal zadržanje nabrežinskega župnika, ki ni hotel v nedeljo oznaniti v cerkvi, da je nabiralna akcija v teku, in pozvati vernikov, naj darujejo za prizadete poplavljence. Poudaril je, da ni prvič, ko omenjeni župnik pozablja na objave, ki mu jih pošilja občina s prošnjo, da jih oznani vernikom med nedeljsko mašo, kar je bilo vedno v navadi.

Za tem so pričeli z razpravljanjem o zimskih delih. Svetov. Terčon predlaga, naj bi popravili neki ovinek ob Grudnovi hiši v Mavhinjah, Bandini pa ostro kritizira občinsko upravo zaradi neizpolnjenih gradbenih načrtov. Seveda se je pri tem presneto ugriznil v jezik, kajti uprava je pokazala vso svojo dobro voljo za uresničitev vseh načrtov, toda kaj pomaga, ko jih — lahko rečemo — sabotirajo gospodje na tehničnem uradu in drugje v Trstu, VU pa še ni nakazala potrebnih fondov. Da bi svoj zaletaj nekako popravil, je Bandini predlagal, naj bi občinski odbor poslal nekak protest na merodajno mesto. To je storil zato, ker se on ne mara «zameriti» pri raznih oblasteh, recimo na «prefekturi». Omembe vredno pa je dejstvo, da je Bandini na tej seji stavil za vzgled zgoniško demokratično upravo, ki je naredila v svoji občini kolosalne naprave.

Tako so zaključili razpravljanje o zimskih delih, nakar so ugodno rešili prošnji Zigona Antona in Savli Viktorja, ki sta prosila, naj bi jima občina prodala zemljišče, na katerem bi si zgradila stanovanjski hiši. Zemljišče bosta plačala po 150 lir kv m.

Nato je odbornik tov. Graton poročal o poslovanju «jave», ki jo ima v najemu tvrdka Gorlato. Ker bo pogodba z omenjeno tvrdko potekla prihodnje leto je svet sklenil, da se najemnina poviša in sicer na 600.000 lir letno. Svet si je pridržal pravico, da najemnino se poviša v primeru nadaljnje inflacije.

Končno je tov Slavec stavil na dnevni red izglasovanje protestnega pisma, proti lažnivemu brzojavu, ki ga je župan Bartoli poslal sovjetskemu delegatu Maliku na zasedanju Glavne skupščine OZN v Parizu.

Odveč bi bilo pisali, da je protestno pismo zelo zbodlo svetov. Bandinija, ki je skušal na vse načine, da bi dosegel odgoditev glasovanja. Toda vsi njegovi naklepi so se izjalovili in pismo je bilo soglasno izglasovano od svetovalcev vseh skupin, medtem ko sta se dva prisotna svetovalca Italijanskega bloka glasovanja vzdržala. Omenjeno pismo se glasi tako-le:

Gospodu
MALIKU
Delegatu ZSSR pri Organizaciji Združenih Narodov
PARIZ
(Palača Chaillot)

Občinski svet občine Devin-Nabrežina odločno protestira proti brzojavki, ki Vam jo je naslovil g. BARTOLI tržaški župan, ki ne predstavlja večine prebivalstva Svobodnega Tržaškega Ozemlja, toliko manj pa našo občino.

Zato občinski svet izjavlja, da se strinja z noto vlade ZSSR glede Svobodnega Tržaškega Ozemlja in zahteva spoštovanje določil mirovne pogodbe, ki se nanašajo na STO, prihod guvernerja in uveljavitev stalnega statuta.

Nabrežina, 26. novembra 1951.

Vrstijo se pobude za pomoč poplavljencem

Na sedežu «Demokratične solidarnosti» in v ljudskih krožkih se še vedno vrstijo prebivalci, ki prinašajo svoje prispevke za žrtve strahovitih poplav v Italiji. Do nedelje je bilo nabranih nad 27 kvintalov oblačil, 40 kg živeža in 5 kg zdravil. Te številke pa so v tem tednu brez dvoma znatno narasle. Kot mesto tako je zajel tudi podeželje pravcati val plemenitega tekmovanja. Slovenski kmetje in slovenski prebivalci iz okolice in mesta so se množično in brez vsakih predsodkov odzvali pozivu poudbnikov zbiranja pomoči. V občinah Dolini, Zgoniku in Miljah je prebivalstvo plebiscitarno prispevalo bodisi z obleko, obutvijo, pohištvom

V ponedeljek zjutraj je odpotovala iz Milj avtokolona z oblačili, pohištvom in drugimi nujnimi potrebščinami. Razen tega so peljali še 10 kv moke, 10 kv sladkorja, 1000 škatelj mleka in 4 zaboje razspremljal podžupan tov. Minih predmetov. Kolono je cor. Odhodu je prisostvovalo jim je ob tej priliki tov. Pacco veliko število občanov, ki se tudi zahvalil za plemenito radodarnost.

V Križu so izvedli te dni širokopotezno nabiralno akcijo po vsej vasi, ki so jo najavljali s posebnimi letaki. Dobre uspehe beležijo tudi Opčine, Trebče in druge vasi.

Med neštetimi denarnimi prispevki, ki so bili nabrani v tem tednu, naj beležimo le nekatere in sicer delavce družbe «Standard», pripadnike ES, ki so nabrali 30.750 lir. Skupina demokratičnih žena iz Sv. Jakoba je darovala 5.000 lir. Z enotno akcijo je bilo v «Aquili» nabrano 338.121 lir. Bolniki v glavni bolnici so dali skupaj 45.300.

Z Opčin

Smrtna kosa

P.D. «Opčine» sporoča žalostno vest, da nas je v sredo 28. nov. za vedno zapustil ugleden in agilen član dramske skupine tov. Alojz Blažina z Opčin, Narodna ulica 150.

Pokojnik se je prejšnji teden ponesrečil z motorjem na poti iz Malega Repna proti Opčinam. Odpeljali so ga takoj v tržaško bolnico, kjer pa je žal podlegel smrtnim poškodbam, ne da bi prišel k zavesti.

Pogreb priljubljenega tovariša je bil včeraj ob številni udeležbi domačinov.

Pokojnik zapušča ženo Antonijo s 3 nepreskrbljenimi otroci, v starosti 4, 9 in 12 let.

Dramska skupina in P. D. «Opčine» izrekata neutolažljivi vdovi in družini ter vsem sorodnikom najglobije sožalje, ki se mu pridružujeta SHPZ in naše uredništvo

JAVNA DEBATA V KINU OB MORJU

TOV. POGASSI JE POBIL vse Dulcijeve "argumente„

V nedeljo zjutraj je bila v Kinu ob morju javna debata med voditeljem komunistične občinske skupine tov. Pogassijem in občinskim odbornikom prof. Dulcijem, pristašem P. S. V. G. Snov debate je bila: «Marksistično stališče glede občinskih problemov». Za to debato je bilo razdeljenih 300 vabil za vsako stranko.

Že uvodoma lahko ugotovimo, da je tov. Pogassi ne samo zdaleka prekosil Dulcija, marveč ga je s svojimi argumenti in točnimi podatki, posebno kar se tiče občinskih problemov v Trstu, docela porazil. Dočim se je tov. Pogassi držal strogo v mejah določene snovi, se je pa Dulci opiral predvsem na hvalisanje dosedanjega delovanja demokristjanske večine v občinskem svetu. Ostali del svojega govora kakor tudi zaključkov pa je posvetil večinoma nesramnemu in provokatorskemu klevetanju Sovjetske zveze.

Tov. Pogassi je začel svoj govor z obravnavanjem problema odnosov med državo in občino ter podčrtal vprašanje občinske avtonomije, ki mora biti z marksističnega vidika kot protiutež državni centralizaciji. Citiral je tudi Engelsa, ki je podpiral načelo avtonomije občin, okrajev in provinc, izvolitev funkcionarjev od strani ljudstva ter ukinitev oblasti, ki jih imenuje država. Prešel je nato na obravnavanje stanja občin v Italijanski republiki, stališča, ki ga ima v tem pogledu vlada De Gasperija.

Kar se pa tiče Trsta, so socialdemokrati povezani z občinsko večino in zaradi tega nosijo tudi odgovornost za vse ukrepe občinskega odbora. Slednji so skupno z drugimi zahtevali celo odgoditev volitev in tudi s tem prešli na protimarksistične položaje. V tržaškem svetu imajo socialdemokrati v vseh problemih isto stališče kot demokristjanska večina in to bodisi glede davčne politike, stanovanj itd. V zaključku je tov. Pogassi še podčrtal internacionalistično stališče naših svetovalcev v mestnem svetu, ki se po Marksovih naukih dosledno borijo za narodne pravice Slovencev.

Sledil je govor Dulcija, ki je že v prvih besedah pokazal neresnost pri obravnavanju snovi, in prešel takoj v defenzivo. Skušal je celo dokazovati, da je Markosova doktrina že zastarela, ker da se sedaj pač nahajamo v dobi atomske bombe. Prešel je nato na vneto zagovarjanje vsega delovanja občinskega odbora. Med drugim je skušal celo dokazati, da so Slovenci, kar se tiče šol, mnogo na boljšem kot Italijani. Ko je opravil svoj uradni zagovor občinske večine, je seveda takoj prešel na klevetanje SZ in se posluževal že oguljenih demokristjanskih gesel. Po njegovem «marksističnem mnenju» bi morala SZ celo sprejeti vse brezposelne iz raznih držav.

Primeren odgovor mu je dal nato tov. Pogassi, ki je pobil vsa Dulcijeva izvajanja ter mu odkrito povedal, da govori pač kot De Gasperi, ki bi hotel rešiti vprašanje brezposelnosti s pošiljanjem brezposelnih v tujino. V odgovor na protisovjetske izpade Dulcija je tov. Pogassi še bolj podkrepil naše neomejno spoštovanje do SZ ter prikazal klevetniku prve dežele socializma, kako se SZ bori za mir in s svojimi mirnodobskimi velikanskimi gradnjami koraka v komunizem, dočim se pa prijatelji Dulcija pripravljajo na vojno, oborožitev in atlantske pakte.

Zadnji je imel besedo prof. Dulci, ki je zaman skušal dokazovati, da je v marksizmu dobro podkovan. Da bi še bolj podkrepil svoj protikomunizem je privlekel na dan celo monarhično revijo «Oggi», polno protisovjetske propagande. To je bilo dejansko pravo bistvo njegovega «marksizma».

Debati sta predsedovala, za KP tov. Gasperini, za P. S. V. G. dr. Petrini. Tov. Gasperini je obenem sporočil, da bo v kratkem javna debata med tov. Vidalijem in tajnikom P. S. V. G. Lonzo.

KOMISARJA DELAVSKIH ZADRUG Levi in Ferjančič sta bila v Zagrebu

Kdo ju je pooblastil, da «zastopata» pri titofašistih tržaško zadružništvo
Tudi socialdemokrat Levi se je «prepričal» o Titovem «socializmu»

Kakor vidimo se vezi med socialdemokrati in titofašisti vedno bolj utrjujejo in to z vidnimi manifestacijami medsebojnega sodelovanja.

Tako opažamo, da so postali socialdemokrati posredniki za izvedbo skupnega bloka s titofašisti tudi na zadružnem polju. Šli so že tako daleč, da so se celo udeležili nekega titovskega «zadružnega» kongresa, ki je bil te dni v Zagrebu. Na tem takozvanem kongresu je bil seveda prisoten tudi titofašistični minister Kidrič in še druga titovska zalega, ki so med seboj tekmovali v bljuvanju sovraštva in besa proti Sovjetski zvezi.

Titovskega «kongresa» pa se je udeležila tudi neka dozdevna delegacija, ki naj bi zastopala tržaško zadružništvo. «Delegacijo» sta sestavljala predsednik Delavskih zadrug inž. Arrigo Levi ter znani komisar Delavskih zadrug, titovec Ferdinand Ferjančič.

Značilno pa je, da se socialdemokrat Levi ni omejil le na prisotnost na tej titovski burki. Po vesti, ki jo je prinesel koprski radio, je podal socialdemokrat Levi tudi izjavo, češ «da se vidi, da se v Jugoslaviji gradi socializem.»

O «izletu» inž. Levija so bili gotovo na tekočem tudi ostali zadružni komisarji, kot demokristjana Franzil in Gardo ter republikanec odv. Miani. Toda možakarji niso do danes zinili niti besedice v tem pogledu. Že iz tega molka bi se dalo marsikaj sklepati. Javno mnenje je brez dvoma zelo radovedno, kaj mislita demokristjana in republikanec o tem «izletu» v Zagreb.

Vsekakor pa nam nagel razvoj zadnjih dogodkov pri Delavskih zadrugah dokazuje, da obstaja med komisarji posebna simpatija do titofašizma, ki so mu že odprli vsa vrata in okna. V svojih časopisih sicer še vedno «protestirajo» zaradi stanja v coni B, toda ti «protesti» so vedno tišji ter so le odraz časnikarske demagogije.

V resnici pa vidimo vedno tesnejšo vez med obema nacionalizmoma, ki pripravljata ugodna tla za barantanje s STO.

Tržaški zadružniki katere koli politične pripadnosti pa ne morejo in ne smejo dopuščati, da bi ta velika zadružna delavska ustanova, ki bi lahko ugodno vplivala na gospodarsko življenje, postala orodje v rokah najbolj zagrizenih sovražnikov zadružništva.

Obnovitev partijskih izkaznic in sprejemanje novih članov

Spomin velikega učitelja tov. Lenina bomo najlepše proslavili s tem, da bomo do 21. januarja obnovili vsem članom partijske izkaznice ter istočasno razširili partijske vrste z novimi tisoči članov. To naj

Naj tej podlagi si mora sestaviti vsaka sekcija in celica ter vsak delovni sektor centralnega aparata konkreten in realen delovni načrt. Kakor lansko leto, tako se bo vršilo tudi letos obnavljanje izkaznic v dveh fazah. V prvi fazi s tem, da obiščemo vse člane Partije ter jih zabeležimo na posebne bloke. V drugi fazi pa se razdelijo izkaznice in sicer javno ter v svečani obliki. To mora biti vsekakor dobro organizirano tako, da lahko prebivalstvo poedinih sekcij ali vasi spozna tiste, ki se borijo za boljšo bodočnost vsega človeštva in so vedno na čelu vseh borb. To delo, ki se je začelo 21. novembra pa je treba čimprej dokončati tako, da se lahko začne z razdeljevanjem izkaznic že pred ploovico decembra

Glavno pa je delo za razširitev Partije, to je sprejemanje novih članov. V vseh sekcijah, bodisi v mestu kakor tudi na podeželju obstajajo nedvomno najširše možnosti za sprejem novih članov. Toda ne samo to. Imamo mnogo že zrelih komunistov, ki pa še vedno niso člani naše Partije iz edinega razloga, ker nimajo izkaznice. Te bomo lahko našli med tisoči članov Enotnih sindikatov, tisočimi aktivistk Zveze demokratičnih žena, med mladino, mladimi komunisti, hišnimi gospodinjami, ženami, materami in sestrami naših tovarišev.

Brez dvoma pa imamo še druge vire za nove člane Partije posebno še, ker se je vpliv naše Partije v treh letih po objavi resolucije I. U. znatno razširil. To nam dokazuje uspeh na zadnjih volitvah ter strah nacionalističnih strank pred volitvami, ki so bile že razpisane. V tem obdobju smo znatno pojačali in utrdili naše politične stike z množicami, ki so politično občutljivejše. Umski in ročni delavci se danes zavedajo važnosti obstoja komunističnih partij ter se zavedajo, da bi ameriški magnati že sprožili tretjo svetovno vojno če se ne bi komunisti vztrajno borili v veliki fronti miru.

Vsem tem je treba obrazložiti, da je za čim uspešnejšo borbo za pravice delovnega ljudstva potrebna močna Partija. Njena moč pa se šteje tudi po številu članov.

Tovariši se morajo končno tudi otresti vseh predsodkov, češ da ti elementi niso še komunisti. Tovariši, ki bi imeli take pomisleke, naj vedo, da se komunist gradi v partijskih vrstah, nikakor pa izven Partije. Član naše Partije je lahko vsak pošten delavec, uradnik, kmet, ki sprejme program Partije, plačuje redno določeno mesečno članarino in pripada eni izmed terenskih partijskih organizacij.

Teh je gotovo veliko število, v vsaki sekciji in posebno v tovarnah. Treba jih je le poiskati, se z njimi razgovarjati ter prepričati, da pristopijo v Partijo.

To vprašanje je treba podrobno obravnavati na sekcijskih organizacijskih konferencah, ki jih je treba predhodno dobro pripraviti. To veliko akcijo za razširitev Partije z novimi člani pa se ne sme smatrati kot normalno birokratsko delo, marveč predvsem kot politična akcija.

Vsaka sekcija in celica naj si sestavi določen načrt in naj zastavi vse sile, da bo slednji ne samo dosežen, marveč tudi presežen. S tem bo naša Partija dostojno proslavila spomin našeg velikega učitelja tov. Lenina ter prispevala k utrditvi miru.

Kulturna prireditev v Škednju

Sekcija KP STO iz Skednja organizira danes, 1. t. m. ob 20. uri v kino-dvorani v Skednju kulturno prireditev. Nastopila bo pridna dramska skupina «Giovane palcoscenico» krožka «Tomažič» s komedijo v treh dejanjih «Globoko so korenine» ki sta jo spisala James Gow in Armand D'Usseau. Vstopnina 100 lir. Izkupiček je namenjen za pomoč poplavljencem

Za utrditev in razširitev ZKM

Na zadnjem sestanku Centralnega komiteja Zveze komunistične mladine je slednji ugotovil, da je treba posvetiti vso pažnjo organizacijski utrditvi ZKM in sicer potom obnove izkaznic za leto 1952 in sprejemanja novih članov.

To je neobhodna potreba ZKM v zvezi z nalogami, ki si jih je zastavil CK in med katere spadajo kot najvažnejše: združitev vse slovenske in italijanske mladine v široko fronto proti barantanju in za mir, pridobiti tisočem brezposelnih mladincev pravico do poklica in zaposlitve, izboljšati delovne pogoje mladincev in študijske pogoje dijakov.

Zaradi tega je obnavljanje izkaznic ter sprejemanje novih članov velike važnosti. To delo pa ne sme biti samo upravnega značaja, marveč široka politična akcija, povezana z vsemi borbami, delovanjem in pobudami komunistične mladine v mestnih sekcijah in vaseh.

Vsi mladi komunisti, ki so dopolnili 21 leto starosti bodo sprejeti v Partijo in slednje je treba nadomestiti z novimi mladimi silami.

Pod geslom «obnoviti izkaznico vsem mladim komunistom do 3. decembra, ter do 21. januarja, obletnice smrti tov. Lenina, doseči isto število včlanjenih kot 1951» — so šle sekcije z navdušenjem na delo. Doseženi so bili že prvi uspehi in sicer med visokošolci, v Trebčah in drugje.

Centralni komite ZKM je razpisal obenem tekmovanje z lepimi darili.

Da se ne bi Tito "užalil„

Torej zopet nov «verboten» conskega predsednika dr. Palutana za lepak, ki ga je predložila v odobritev naša Partija. Kakor vidimo, se je conski predsednik, ali bolje rečeno «prefekt», ki je bil povišan s tem naslovom od italijanske vlade, zelo urno prilagodil zahtevam anglo-ameriške politike zavezništva do Tita. V tem, vedno bolj neznosnem vzdušju kolonije in strateške baze, pa postaja Palutanov «verboten» tem bolj značilen. Saj prihaja prav v trenutku, ko so odnosi med beograjskimi morilci in imperialisti na mednarodnem polju iz dneva v dan bolj prisrčni in ko se Tito in De Gasperi pripravljata na izvedbo nesramnega barantanja z našim Ozemljem. Jasno je torej, da gledajo vse tukajšnje oblasti na to, da bi ne užalili Tita, ki je postal eden izmed stebrov atlantske druščine, v katero spada seveda tudi De Gasperi.

Titofašisti so zaradi prepovedi tiskanja lepaka nedvomno zelo veseli, kljub temu da je to podpisal «italijanski prefekt». Tega najnovejšega dokaza «demokracije» pa bodo veseli tudi slovenski klerikalci okrog «Katoliškega glasa», ki so zaradi prejšnjega lepaka kar penili od jeze. Sedaj so tudi oni uslišani!

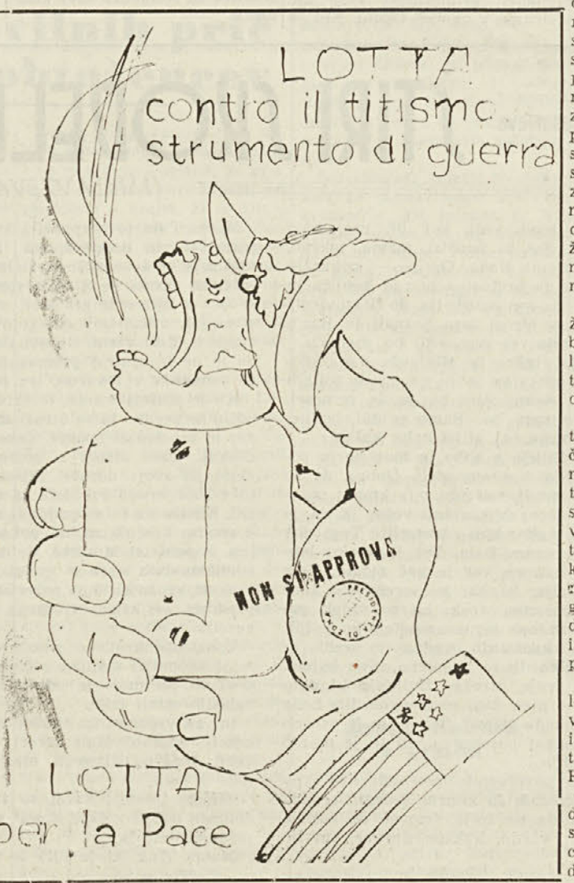

ŠPORT

NOGOMET
Prvenstvo STO - I. kategorija

Rožandra - Costalunga, na igrišču v Boljuncu ob 10.30; Primorje PK - Tovarna strojev, igrišče v Nabrežini ob 10.30; Arzenal - Sv. Marko, igrišče v Boljuncu ob 12.30; Pristaniščniki - Kolonja, igrišče v Trebčah ob 12.30; Sv. Jakob - Skedenj, igrišče v Trebčah ob 14.30; Frausin - Vesna, igrišče v Boljuncu ob 14.30.

II. kategorija

Trebče - Virtus, igrišče v Trebčah ob 8.30; Corale - Union, igrišče v Trebčah ob 10.30; Openci - Nabrežina, igrišče v Nabrežini ob 14.30; Cebulec - Proleter (igrišče ni še določeno).

Slovensko - hrvatska prosvetna zveza

priredi danes, 1. decembra ob 20. uri v AVDITORIJU v Trstu, ul. Teatro Romano PEVSKO-GLASBENI KONCERT

Nastopijo:
Ljudsko pevsko društvo iz Rovt, pevski zbor PD «Fr. Prešeren» iz Boljunca, mandolinistična skupina PD «Ivan Cankar» ter pevski in instrumentalni solisti.

Prireditev se vrši v proslavo 151. obletnice Prešernovega rojstva.

Vstop z vabilom.

Za teden dni

Sobota 1. Natalija
Nedelja 2. Pavlina
Ponedeljek 3. Frančišek
Torek 4. Barbara
Sreda 5. Dalmacij
Četrtek 6. Miklavž
Petek 7. Ambrož.

* * *

ZGODOVINSKI DNEVI

3. 1800 rojen veliki pesnik Franceta Prešeren v Vrbi na Gorenjskem.
3. 1943 konferenca v Teheranu.
6. 1936 je bila sprejeta v ZSSR Stalinova ustava.
7. 1941 Japonska napade Anglijo in Ameriko.

RADIO ODDAJE

TRST II.
Val. dol. 306,1

SOBOTA: 13. Sramel kvintet in duet - 19. Kraji in ljudje - 19.15 Folklorna glasba - 21.31 Operne uverture in fantazije - 22.30 Plesna za konec tedna.

NEDELJA: 9. Kmetijska oddaja - 9.45 Veseli zvoki na citrah - 11.30 Oddaja za najmlajše - Srečni princ - 12.15 Od melodije do melodije - 13.00 Glasba po željah - 18.30 Koncert pianista Gabrijela Devetaka - 20. Slovenski zbor, kvarteti in dueti - 21. Književnost in umetnost.

PONEDELJEK: 19. Iz filmske sveta - 20.10 Jugoslovanski motivi - 21. Musorgski: Kovanščina, 3. dej. - 23. Slavni violinisti in pianisti.

TOREK: 13. Glasba po željah - 18.15 Dvorak: Koncert za čelo in orkester - 19. Mamica pripoveduje - 19.15 Franck: Simfonične variacije - 21.30 Munthe: Sam Michele, zadnje nadaljevanje.

SREDA: 13. Jugoslovanski motivi - 19. Zdravniški vedež - 19.15 Gershwin: Amerikanec v Parizu - 20.30 Miklavževanje - 22. Schubert: Simfonija št. 8.

ČETRTEK: 13. Pevski duet in harmonika - 19. Slovenščina za Slovence - 21. Koncert baritonista Marijana Kosa - 21. Radijski oder - Remec: «Zakleti grad».

PETEK: 13. Glasba po željah - 19. Pogovor z ženo - 20.30 Tržaški kulturni razgledi - 21. Večerni koncert - 22. Beethoven: Simfonija št. 9.

Nočemo takih svoboščin!

Ravnateljstvo tovarne slamnate obutve Luchy Shoe Co, ki obratuje v stari luki, je brez vsakega tehtnega razloga zabranilo zastopniku ES tov. Muslinu vstop v delovne prostore. Ta nečuven dogodek se je pripetil prejšnji teden. Pripomniti je treba še posebej, da je bil tov. Muslin prvotno povabljen prav od strani ravnateljstva, naj si ogleda tovarno. In prav v tem tiči vsa hinavščina ameriških monopolistov, ki so prenesli svoje pojmo o «demokraciji» v naše mesto. Najprej so ga povabili, ko pa je pristal na povabilo, so ga na svojevrsten «elegantni» ameriški način odbili z izgovorom, da si mora izposlovati dovoljenje za vstop pri Uradu za delo. Urad za delo pa je izjavil, da nima te oblasti.

To naj bi bila ameriška sindikalna svoboda, ki jo hočejo prekooceanski magnati uveljaviti v našem mestu. Tržaško delovno ljudstvo pa odločno odbija take metode, ker ima pač o pravi sindikalni svobodi svoje nazore. Te svoboščine si je priborilo z dolgoletno in težko borbo in od slednjih ne bo odstopilo.

Očividno je, da si lastniki tovarne slamnate obutve domišljajo, da je šest let okupacijskega režima že dovolj ustrojilo in uklonilo delovno ljudstvo. Toda ti ameriški izkoriščevalci delovne sile ne poznajo še dobro tržaških delavcev in delavk.

Brez dvoma tiči ameriška «svoboda» tudi v tem, da izvajajo nad zaposleno delovno silo moralni pritisk s tem, da pozivajo delavce, naj si le izvolijo svoje sindikalne zastopnike, toda le take, ki bodo po godu delodajalcem.

Naj pripomnimo še, da je tov. Muslin javno pozval ravnateljstvo te tovarne na konfrontiranje, ki naj bi se vršil v prisotnosti vsega zaposlenega delavstva. Toda ravnateljstvo molči, to pomeni, da se zaveda pomanjkanja argumentov, ki naj bi opravičili tak postopek.

ZAHVALA — Družina pok. Kralj Franca iz Gabrovca 32 se tem potom toplo zahvaljuje krajevnemu prosvetnemu društvu, našim organizacijam in vsem vaščanom za pomoč, ki so jo dali v teku bolezni pokojnika in vsem, ki so sočustvovali z njeno boleščino.

Odgovorni urednik
RUDOLF BLAZIC (Biagi)

Založništvo «DELA»
Tiska tip. Adriatica, Rismondo 14
Dovoljenje AIS

PODLOGE za svojo obleko, plašč in paleto nabavite pri